

ქართული კინოს გზა

საქართველოს
მხარეთა
კავშირის
გაზეთი
№4 (281)

15 ივნისი-
15 ივლისი
2020

ფასი 1 ლარი

გამომცემი
თავისუფლება

რევაზ მიშველაძე

გინახავთ ნაადრევი გაზაფხულის ქუთაისი?

უკეთესს რას ნახავთ.

ტყემალი, ბალი და ატამი თიქმის ერთად ჰყვავის.

ზღაპრის ფერებით მოჩითულ ქუჩებს ყვავილების ნამქერი და დამატორობელი სურნელი მოსდებია.

ვერა, ამ იმერულ გაზაფხულს ვერსად დაემალე, მითუმეტეს თუ იმ ასაკის ხარ, როცა სიყმაწვილეს ემშვიდობები და ჰორიზონტზე გაურკვეველი ნათების ფიორდები ჩანს.

სკოლას ვამთავრებდი.

მეოთხე კაკვეთილზე პოეტი ზურაბ კუხიანიძე შემოვიდა და ლამის ჩურჩულით გვითხრა:

- მომისმინეთ, აიღეთ ჩანთები და როგორც იცით, ორ-ორად, ჩუმად ჩადით ყველა. თქვენი ხმა არ გავიგონო. მოსახვევთან კუთხეში დამელოდეთ. ექსკურსიაზე წავიყვანთ.

ზურაბი ჩვენი უსაყვარლესი მასწავლებელი იყო და ხშირად დავყავდით ხან უქიმიერიონზე, ხან ანდრია სინაურთან, ხან მწერალთა კავშირში დავით კვიციანიძესთან შესახვედრად და ხან რომელიმე ქუთაისელი პოეტის ახალი წიგნის პრეზენტაციაზე დარბაზის შესავსებად.

ჩვენც მეტი რა გვინდოდა.

ავიარეთ ნულუკიძის ქუჩა, მარჯვნივ დავტოვეთ ქუთაისის ციხე, გადავიარეთ თეთრი ხიდი, პირველ სკოლასთან მარჯვნივ გავუხვიეთ და ტუფისფერ ქალაქკომის შენობას მივაღვიძეთ.

ქართული კინოს მამა

ნოქვლა

ქალაქკომი რა საექსკურსიო ადგილია-მეთქი, გავიფიქრე, მაგრამ ხმამალა როგორ წამომცდებოდა.

ზურაბ კუხიანიძემ მე და ვაჟა გუბელაძე დაგვიმზავრა, სხვებს უთხრა, აქედან ფეხი არ მოიცვალოთ, ხუთ ნუთში დავბრუნდებითო.

პირველივე სართულზე კიბის ქვეშ პანანინა ოთახი იყო, ისე პატარა, რომ თავი კუდს ვერ მოიქნევდა. მაგიდის ნათურა უნათებდა თავპირს და ხელებს წარბულვაშიანად გათეთრებულ, ტილოსკიტელიან კაცს, რომელიც რალაცას გულმოდგინედ „აატვიორკებდა“.

ზურაბმა კარი შეაღო. ჩვენ გარეთ დავრჩით.

- გამარჯობა, ბატონო ვასილ.

- გაგიმარჯოს გამჩენმა.

მასპინძელს თავი არ აუნევიდა.

- მე ზურაბ კუხიანიძე ვარ, თუ გახსოვართ.

„ბატონმა ვასილმა“ სათვალე შებლს ზემოთ ხელის ზურგით აინია და ზურაბს დააკვირდა.

- ვერ მოგატყუებ, არ მახსოვხარ. ზურაბმა გაიღიმა, შემოგვხედა და თვალი ჩავიკრა.

- ასე იცის, თუ არ ცალია, არ ახსოვხარ.

- მეოთხე სკოლის მასწავლებელი ვარ. მოსწავლეებს თქვენთან შეხვედრა უნდათ.

ვასილმა ელექტროლუმელი განზე გააჩოჩა.

- ასე გეთქვა, შე კაი კაცო. რომელი სკოლა ვარო, რა მითხარი?

- მეოთხე სკოლა.

- რა მქვიაო, რა მითხარი?

- ზურაბი?

- ასე მოვილაპარაკოთ, თვენახევარში გამომიარე და თუ საქმე არ მექნა, მიგიღებთ. მოსწავლეებს რა ვეცხვი ვარს. რომელი სკოლა ხართ?

- მეოთხე.

- შენი სახელი ქე დამავიწყდა.

- ზურაბი, ზურაბი კუხიანიძე, პოეტი - მეტი დამაჯერებლობისათვის დაამატა ზურაბმა, მაგრამ როგორც შევატყვე, მის ტიტულს ელექტროსაგნების სპეციალისტზე დიდი გავლენა არ მოუხდენია.

უხერხული სიჩუმე ისევე პოეტმა დაარღვია.

- ბატონო ვასილ, მოწაფეები უკვე მოვიყვანე. ქვევით გიცდიან. გეხვეწები, ნუ გაგვანბილებ. უთხარი ერთი-ორი სიტყვა და წავიყვან უკან.

- კი მარა, ასე შეუთანხმებლათ, შე კაი კაცო, მე რო მოგადგე და გამოვიყვანო გაკვეთილიდან, რავარ ხასიათზე დადგები? ვმუშაობ. ხო ხედავ. მე აქანა კი არ ვგლახაობ, ამხელა შენობის ელექტრომომსახურება მამარია.

ისევე რებუსური სიჩუმე.

მასპინძელმა მაგიდის ალაგება დაიწყო, რაც კარგ ნიშნად მეჩვენა. წამოდგა. ორი თავით მაღალი იყო ზურაბ კუხიანიძეზე. ბოხი ხმა ჰქონდა და ენას ოდნავ, სულ ოდნავ უკიდებდა.

- შენი ხათრით ბატონო რომანოზ...

- ზურაბი ბატონო, - შეაშველა კუხიანიძემ.

- ბატონო ზურაბ, თვარა იმნაირ საქმეს ვაკეთებ, ხელს არ გავუშვებდი, — მერე ჩვენ შემოგვხედა, — გამიძეხით აპა, სად ხართ ჩამომხტარი.

- ქალაქკომის მარცხენა მხარეს პატარა სკვერი იყო, მოხუცს სკამი დავუდგით, ჩვენ შემოვუკაკბდით.

- მოსწავლეებო, ჩვენს წინ ბრძანდება დიდად დასაფასებელი, ისტორიული პიროვნება, ქართული კინოს მამამთავარი ვასილ ამაშუკელი, რომელმაც 1912 წელს 28 წლის ახალგაზრდამ გადაიღო პირველი ქართული მხატვრულ-დოკუმენტური ფილმი „აკაკი წერეთლის მოგზაურობა რაჭა-ლეჩხუმში“, რითაც დასაბამი მისცა ქართულ კინემატოგრაფს. გთხოვთ ყურადღებით მოუსმინოთ.

ჩვენ სმენად ვიქეციოთ, მაგრამ ვასილ ამაშუკელი ხმას არ იღებს. თავის თითებს დასცქერის.

- მოგიყვებით, ბატონო ვასილ, - ზურაბმა კიდევ ერთხელ სთხოვა.

- რა მოგიყვით, მეტი რაია მოსაყოლი. რაც უნდა მეთქვა, ქე გცოდნია შენ და მოდი ბარელამ, შენ ილაპარაკე - თავი ასნია ქართული კინოს მამამ.

- აინტერესებთ მოსწავლეებს, როდის, რანაირად, რატომ, როგორი იყო აკაკი წერეთელი.

ვასილმა თავი ასნია. ამჟამად თითების ნაცვლად ოლიანდრებს დაადგა თვალი და დაიწყო:

- რაია მოსაყოლი, შენ ხარ ჩემი ბატონი, ისედაც ყველამ ყველაფერი იცის დღეს.

ამაშუკეთიდან ვარ მე. შრომასთან პატარა სოფელია, აქედან მარჯვნივ, მალლობზეა შეფენილი.

რვა შვილი ვყავდით მამაჩემს. ორი გოგო და ექვსი ბიჭი.

მე ნაბოლარა გახლავართ.

ახლა ჩემი უფროსი და და მე ვართ დარჩენილი.

სხვები მიყვანენ ერთიმეორეს.

დამანებე თავი. არაფერი არ ყოფილა ე წუთისოფელი. სულ არაფერი.

ასე მგონია, ერთი შემოხედვა შემოიხედავს ადამიანი, თავს დაგიკრავს და წავა.

მერე უნდა განამოს, უნდა განვალოს, უნდა დაგტკვიროს მონატრებამ.

ახლა აღარავინ მენატრება დედაჩემის გარდა.

ერთი წამით დამანახა დედაჩემი და მთელ დარჩენილ სიცოცხლეს მივცემ.

თუმცა რალა დამრჩა, გევედი ბოლოში.

ოცდახუთი წლის რო გავხდი, მე ვთქვი, ამ თოხის ბლაცუნს მიწაზე ყოველთვის მოვასწრებ, წავალ, გავიარ-გამოვიარ ქვეყანაზე. თუ ვერაფერი გავანყვე, გავლევ ჩემ წილ წუთისოფელს ამაშუკეთში, რავაც ჩემი მამაპაპის წესია — თქვა.

დავჯექი შორაპანში, შენ ხარ ჩემი ბატონი, მატარებელზე და ამოვყავი ერთ კვირაში თავი, არც მეტი არც ნაკლები პარიზში.

ჯერ თბილისშიც არ ვარ ნამყოფი და პირდაპირ პარიზს გეახელი.

მატარებელი დადიოდა „შორა-პანო-პარიზი“ ენერა ვაგონს, ისე რავარც ახლა „ტყბული-ქუთაისი“ ანერია.

რა ვქნა, რა წყალს ვეცე. ობჩის ოთხნღედი მაქვს დამთავრებული და ორი თხის ფული მიჭყავის ჯიბეში, მეტი არა. ორი თხა გაყიდა ზესტაფონში და მომცა მამაჩემმა. არ ვართმევდი, ერთი თხის საღირალი მომეცი, დანარჩენი თქვენ დაიტოვეთ-მეთქი.

რო გამახსენდება, მეცინება. თურმესამიდიხარ, ვის დაეკარგე. ე ჩემი გროშები ორ კვირაში შემომეჭამა.

თურმე ღმერთი არ განანირავა თავის გაჩენილს.

მივდექი, მოვდექი. ქვეყნის ქართველებია სან-მიშელზე.

ზოგი ახალი ჩასული, ზოგი ძველი. მიმასწავლეს ტიპოგრაფიული ლიტეუმიად ტრიუმფალურ არკასთან ახლოს, სტუდენტებს უგამოცდოთ ლებულობენ, თან ასწავლიან და თან ამუშავენ სტამბაში. საერთო ბინაც იქვე აქეთ და სამჯერადი კვებაც. თანაც თუ ყალთაბანდობა შეგატყვეს, ხელათ ამოგკრავენ პანდურს და გამოგადებენო.

მივედი, მიმიღეს. მეორე კურსზე პატარა ხელფასიც ქე დამინიშნეს.

გავეჩვიე პარიზს ნელ-ნელა.

მეოთხე კურსზე ვარ. ვამთავრებ ლიტეუმს. პატარა ფულიც ქე დავაგროვე და რა დავიმალე, ტირილამდე მენატრება ჩემი სოფელი.

„სინემას სახელოსნო“ ანერია სან სებასტიანზე.

გავჩერდი. მე ვთქვი, რაია ე „სინემა“ გევიგებ და ნავალ ჩემ გზაზე-მეთქი.

ჩოვუყვევი ქვევით კიბეებს. დიდ დარბაზში ამოვყავი თავი.

ორმოცდაათ კაცამდე მაინც ირევა. რალაცა ღურბინდში იჭვრიტებიან, მაკრატელით რაცხას ჭრიან.

არის ერთი სიცილ-ღორღოცი. ვისთან ხარო, ვილაცამ მკითხა.

არაფერი ისე, მაინტერესებს აქაურობა-მეთქი.

მომიყვანეს ვინცხა დაბალი, ლურჯხალათიანი, სათვალისი კაცი.

მოგწონს ეს ხელობაო? მკითხა.

არ ვიცი რა ხელობაა. პირველათ შამევიხედე-მეთქი.

ჩვენო მოძრავ ფოტოგრაფიას ვაკეთებთო, ფრანგულად „სინემა“ ჰქვიაო.

შემიყვანა პატარა ოთახში და მაჩვენა, როგორ გარბის კაცი, როგორ ხტება ხიდიდან, როგორ ჭამს ვაშლს...

ეს ყველაფერი თეთრ კედელზე გადის.

გადავირე კინალამ.

რას საქმიანობ პარიზშიო, მკითხა იმ სულკურთხეულმა (ალბათ ახლა ცოცხალი აღარ იქნება).

ტიპოგრაფიული დავამთავრე-მეთქი. ახლა ჩემს სამშობლოში, საქართველოში, კავკასიაში ვაპირებ წასვლას-მეთქი.

მხარზე დამკრა ხელი.

მთელი ცხოვრება სტამბის მტვერში უნდა გაატარო, ისეთი საქმე აგირჩევიაო. ერთს გირჩევ; „სინემა“ მსოფლიოში ახალი საქმეა, შენს ქვეყანაში, ალბათ, ჯერ არ ეცოდინებათ. თუ საშუალება გაქვს, იყიდე აპარატი, წაიღე კავკასიაში და დამიჯერე, არა მარტო გამდიდრები, სახელსაც გაითქვამო.

ვიფიქრე მთელი ღამე. დავეკითხე სხვებსაც და მეორე დღეს მივადექი „სინემას სახელოსნო“. გამომყვა ჩემი „მრჩეველი“ და კინოაპარატი მაყიდა.

ისე ძვირი ღირდა ერთი წლის სამყოფი ფირი და აპარატი, რომ უკან დასაბრუნებელი ფული ძლივს მოვაქუჩე და გამოვნიე საქართველოსკენ.

გამიგრძელდა სიტყვა, მარა არ შეგეშინდეთ, მალე მოვრჩები.

ქუთაისში დევიდე ბინა.

ვიღებ პატარა რალაცებს.

ერთი-ორი ქორნილი, ერთი-ორი ქელეხი და გამაქვს თავი, ვმოულობ ცოტას.

ბევრი არც მჭირდება, უცოლშვილო კაცი ვარ.

მახსოვს, 1912 წლის 2 ივლისი იყო, გრიგოლ დიასამიძე მოვიდა ჩემთან.

სიცხეა იმნაირი, დედა შვილს არ ეიყვანს.

ოცდასამშიო, რაჭაში ვაპირებთ წასვლასო, აკაკი წერეთელი მიგვყავსო. ასე ათი-თხუთმეტი კაცი ვიქნებითო, თუ შეგიძლია ჩვენი მოგზაურობა იქეთ-აქეთ გადაილო და, თანახმა იქნები, რამდენი დავგივადებო.

ჯერ ერთი, მესიამოვნა ასეთი საპატიო საქმე რო შემომთავაზეს, მეორეც, აკაკი ჩემთვის ძვირფასი სახელი იყო და მესამეც, არც მე ვიყავი ნამყოფი რაჭაში, რო არ დავიმალეთ.

ყოველივე ამის გამო, რაც მე დამიჯდებოდა, ფირის და კინონამღების ფული, იმის მესამედი ვუთხარი.

კარგიო, თავი დამიქნია და წავიდა. გადის დღეები, არ ჩანს გრიგოლი.

ალბათ, ეძვირა-მეთქი და ვინანე, რატომ არ ვუთხარი, სრულიად უფასოდ გადაგიღებო-მეთქი.

21 ივლისს გამოჩნდა.

ხვალ მივდივართო, ცხენი თუ გყავსო.

არა-მეთქი.

აბა, ცხენს ჩვენ გიშოვით და ხვალ, დილის ექვს საათზე გელოდებით ქაიხოსრო წერეთლის სახლთანო.

ცხენის ქირის ფულს საერთო ანგარიშიდან გამოგიბრით, იცოდეთო.

კი ბატონო, ყაბულს ვარ-მეთქი.

ოცდაორ ივლისს შევიკრიბეთ ქაიხოსრო წერეთლის სასახლეში.

სამგზავროდ გახაზირებული პოეტი თავადის ბალჩაში იდგა და ჩემთვის უცნობ ორ მამაკაცს ესაუბრებოდა.

გრიგოლ დიასამიძემ და სოსიკო მერკვილაძემ ჩემი თავი რომ წარუდგინეს, გაიღიმა და ხელი ჩამომართვა.

- სად ისწავლეთ ეს ხელობა, ყმანვილო? - მკითხა.

პარიზში-მეთქი.

- ოჰო?! ყოჩაღ, თვითონ პარიზში, კაცო? ვყოფილვარ პარიზში, ჩინებული ქალაქია.

- როგორი იყო? - ჰკითხა ზურაბ კუხიანიძემ.

- მაღალი. წარმოიდგინეთ ასე, ასე ჩემზე უფრო მაღალი. წელში გამართული, კობტა, პენიანი მოხუცი გახლდათ, ბზის ხელჯოხი ეჭირა და მუქი ნაცრისფერი, უჩვეულოდ გრძელპიჯაკიანი კოსტიუმი ეცვა კოსტუმისფერივე ჟილეტით, თეთრ პერანგზე ლურჯი ჰალსტუხი ეკეთა, ჟილეტის ჯიბეში კვართიდან ძეწკვით გადაბანილი საათი ედო, პიჯაკის მარჯვენა გულის ჯიბეში თეთრი მიხაკი. გრძელი, ფეხსაცმელებთან მრავალგზის მოკეცილი, განიერი შარვალი ეცვა და ძალიან დიდი ასე, დაახლოებით ორმოცდარვა ზომის ევროპული შავი ტუფლები. ეს რაც შეეხება ჩაცმულობას.

ლამაზი, თაფლისფერი თვალებით კეთილ სხივებს აფრქვევდა. ზოგჯერ დაღლილი კაცის გამომეტყველება ჰქონდა, მაგრამ თუ რაიმეს თქმას დააპირებდა, ის დაღლა სადღაც ქრებოდა და სახეზე მომწუსხველი ღიმილი დასთამაშებდა.

თიანწერიანად გათეთრებული გახლდათ. სუფთა ბამბისფერ, სპეტაკ სითეთრეს დაეთოვა ერთ ზომაზე შეკრეჭილ თმაზე და წვერებზეც. წარბებიც კი უღვაში-წვერისფერი ჰქონდა და ეს ყოველივე საოცრად მიმზიდველ იერს აძლევდა.

თავს მაღლა სწევდა, რადგანაც მარჯვენა ქუთუთოს დამბლა ჰქონდა. დადიოდა გრძელი, დინჯი ნაბიჯებით.

ლაპარაკობდა ოდნავ ხრინწიანი ხმით, მაგრამ სიტყვებს გარკვევით გამოთქვამდა და, მიუხედავად იმისა, რომ ამკარად ზემოიმერული

კილო ჰქონდა, საუბრის დანყებისას გაიძულებდა ბოლომდე გესმინა.

ამკარა იყო, რომ ზუსტი მუსიკალური სმენის პატრონი გახლდათ და სიმღერაში ხშირად ერეოდა. უმეტესწილად მეორე ხმას ამბობდა, მისგან ბანი არ მომისმენია.

ეტლში გრიგოლ დიასამიძის გვერდით იჯდა. წინ გაშვებული ხელებით ჯოხზე დაყრდნობილი. რუხი ფერის ფრანგული „ცილინდრი“ ეხურა.

ოცამდე ცხენოსანი შუაში ორცხენიანი საუცხოო ეტლით დავიდართ რაჭის მტვრიან გზაზე.

დაიძრა ჩვენი ამაღა და დაიწყო ჩემი წამებაც.

მე წინ მივდიოდი აპარატომარჯვებული.

ჩემი აპარატი საკმაოზე მეტად მძიმე იყო და სანამ უნაგირთან ჩამოვიღებდი, მკლავები დანყვეტაზე მქონდა.

ავიღმართეთ თუ არა, დავიწყე გადაღება.

ჩავრთე აპარატი და შეშინებული ჩემი ცხენი ყალყზე შედგა.

შემოტრიალდა, დაიფრუტუნა და ქვევით ქალაზე გაგარდა.

კინალამ გადმომაგდო.

გამოვრთე აპარატი და ხურჯინში ჩავდე.

მექვეწამდე არაფერი გადამიღია.

სხვები რომ სადილობდნენ, მე სახელდახელოდ წავიხემსე და ცხენთან ორსაათიანი „მუშაობა“ დამჭირდა, რომ აპარატისთვის შემეჩვია.

მერეც, როცა ამხედრებული აპარატს ჩავრთავდი და გადაღებას ვიწყებდი, ცხენს თვალები გაუფართოვებოდა, ლაგამს ხრავდა და თითქოს მეუბნებოდა: გამორთე, თუ კაცი ხარ, ეგ ეშმაკის მანქანა - ხომ ხედავ, ნერვებს მიშლისო.

ახლაც მრცხვენია რო ვისხენებ, ცხენი ცხენათ და მე თვითონ ახალი დანყებული მქონდა ოპერატორობა, რავა ვბედავდი, რა სითამამით ვერეოდი ზეიმში.

მაგალითად, მრავალძალთან რაჭველებმა აკაკი ეტლიდან ჩამოსვეს, სკამზე დასვეს, „ოთხმა კაცმა სკამი აკაკიანად (ბოდიში „აკაკი სკამი-ანად“ უნდა მეთქვა) ხელში აიყვანა და ასე ხელდახელ, ჩვენო ვიტყვით, ატატებული შეიყვანა ეზოში.

აკაკის ჯერ შეეშინდა, ე, ბიჭო, დამსვით, თუ ღმერთი გნამთ, მძიმე ვარ, გაგივარდებით ხელიდანო, ეხვენებოდა გლეხებს. მერედამერე გათამამდა, გაიმართა ნელში ამაყად, მის ყურებას არაფერი სჯობდა.

წამეტანი მომეწონა ეს სურათი, გავხტი წინ ჩემი აპარატთანათ, აბა, თქვენი ჭირიმი, ერთხელ კიდევ ას-

წივით სკამი, ასე, ასე, აქეთ წამოდი!

დაილადა აკაკი და მომიბრუნდა, ე, ბიჭო, დაგვანებე თავი, უთხარი დამსვან, კიდო შენი კამანდრობა უნდათ ამგენს? წამოკრავენ ფეხს რაცხას და ჩამქოსავენ ხრამშიო.

ჭრებალოში აუარება მოყვარული შეეგება პოეტს. შუკები ხალხს ვერ იტევედა. ხუთიათასამდე რაჭველი მაინც იყო იმ შემოგარენში.

ახლა ვფიქრობ, რა მჭიდროდ იყო დასახლებული იმ დროს ჩვენი რაჭა.

ახლა მთელი რაჭა რო მოიარო და ზედ ლეჩხუმიც მიაყოლო, ხუთიათას კაცს ვერ შეკრიბავ.

ჭრებალოში ბავშვებმა აკაკი წრეში მოიქციეს, ირგვლივ უვლიან და უმღერაან.

ჩავერძიე: ახლა დიდებმა ჩაკი-დეთ ხელი ერთმანეთს და გააჩაღეთ დავლური-მეთქი, გავეცი განკარგულება ჩემი ჭკუით.

ბავშვები გაჩერდნენ. ახლა ბავშვებს ვეცი; განაგრძეთ თქვენ, ისე რომ ორფა დავლური დაუაროთ პოეტს-მეთქი.

თეატრი იყო ნამდვილი. რაჭველების ორფა დავლური და აკაკი შუაში.

მზე აცხუნებს უბედურათ. მალალ, ლამაზ შუბლზე აჭერს პირდაპირ პოეტს.

ცილინდრი ხელში უჭირავს. არა და რაჭველებმა რაღა დაიწყეს, ცეკვას არ ამთავრებენ, ასე იციან მაგენმა.

დაიხურეთ ქუდი, ბატონო აკაკი-მეთქი, ვუყვირი, გავაგონე რავე არც იქნა.

დავლური რო დამთავრდა ჩიხტიკოპიანმა ქალმა პოეტს ნითელი ვაშლები მიურბენია.

- ჩემი ეზოს ვაშლებია, პირი გაისველეთო.

მადლობის ნიშნათ აკაკიმ ხელზე აკოცა, თქმით კი ასე უთხრა:

- დიდი მადლობა, ქალბატონო, მარა სად მაქვს მაგის კბილებო.

ვაშლები მაინც გამოართვა და პიჯაკის (სიგრძით ფრაკს რო ჰგავდა) ჯიბეში ჩაიდო.

სუფრაზე ქაიხოსრო გელოვანმა ჰკითხა, როგორ მოხდა, ძვირფასო პოეტო, რომ რაჭაში პირველად ხართო.

მასხოვს აკაკიმ ასე უპასუხა: „ბატონებო, მადლობას გიძღვრით ასეთი გულწრფელი თანაგრძნობისთვის, მაგრამ ეს სიტყვები ჩემდამი მომართული, გადაჭარბებულათ მიმაჩნია. ამდენი ქების ღირსი არა ვარ. რაც შეეხება იმას, რომ სხვა კუთხეები მოვიარე და რაჭაში პირველათ ვარ, ამაზე ბოდიშს ვიხდები, მაგრამ ამას თავისი საიდუმლოც

აქვს. როგორც ყველაზე ტკბილი რამე საბოლოოდ გადავდევნი რაჭის დათვლიერება, რომ მოხუცებულობის დროს დავმტკბარიყავი“.

ნიკონმინდაში სილამაზით მონუსხული აკაკი ირგვლივ უვლიდა ტაძარს და რაღაცას ბუტბუტებდა, სამჯერ შემოუარა ნიკონმინდას.

მე „ნიკონმინდა“ შემთხვევით არ წამომცდენია; ახლა რატომღაც „ნიკონმინდას“ ეძახიან. რას ჰქვია, ბატონო, „ნიკონმინდა?“ ეკლესია წმინდა ნიკოლოზის სახელზეა აშენებული.

ნიკონმინდის ეზოში ცაცხვის ჩრდილს შეფარებულ პოეტს ვილაც ძალიან მაღალი, ჩოხოსან-ხანჯლიანი, შუახანსგადაცილებული კაცი მიუახლოვდა და გაქონილ ქალადში შეხვეული რამ გაუნოდა.

- ბატონო აკაკი, ჩვენ ნიკონმინდ-ელებმა თქვენს შესახებ ვერაფერი ვიცით, მარა ამდენი ქვე აღარ დაგვჭირდა და თქვენ მოგართვით, იქნებ რამემი გამოიყენოთო.

პოეტი ნამეტნავად გაახარა ამ საჩუქარმა. თქვენ აგაშენათ ღმერთ-მაო, ამ ფულმა სულზე მომიხსნო, თორემ კუდის რიკამდე გამატყავა ჩემმა ცოლ-შვილმაო.

ეს სცენაც გადავიღე, მარა ფილმში არ შემიტანია.

ყველაზე ხანგრძლივი და დასამახსოვრებელი ნადიმი როსტომ ერისთავის სასახლის აივანზე გაიმართა.

აკაკიმ დიდებული სადღეგრძელოები და ლექსები თქვა. მოეფერა რაჭას. მე ვხედავ, აქ თქვენთან ყველაზე კარგადაა შენახული ქართული ადათ-წესებო.

რა იმღერა? იმღერა „იმერული მრავალჟამიერი“, „ჩემო ციციანათელა“, „გახსოვს ტურფავ“, მშვენივრად აყვა „რაჭულ მრავალჟამიერს“ და „ქვედრულა ადიდებულას“.

სუფრაზე კიდევ ერთი შემთხვევა დამამახსოვრდა: ბიჭმა დოქით ღვინო შემოარბენინა.

მომიტანეო ეგ დოქი აქეთო, აკაკიმ.

მიუტანეს. დოქი თავდაცობილი იყო შავ-წითლად ნანერი ქალაღით.

გაშალა ქალაღი პოეტმა. ეს რა გიქნიათო, წარბები შეიკრა, ეს ქალაღი უძველესი ხელნაწერი-დანაა ამოგლეჯილი, გემუდარებით დააბრუნეთ თავის ადგილზე და თუ მოახერხებთ, იქნებ ხვალ დილით მთლიანად ხელნაწერი მომიტანოთო.

მასპინძლებმა სწრაფად წაიღეს ქალაღის თუ ეტრატის ნახევი, მაგრამ დილით, მე როგორც ვიცი, ხელნაწერი არ მოუტანიათ.

ლამე როსტომ ერისთავის სასახლეში გავათიეთ.

შუალამე გადასულია. მე ეზოში ვზივარ და მთვარის შუქზე ჩემს აპარატს ჩავეკრიკიტებ.

აივანზე თეთრნიფხავეპერანგისა-მარა აკაკი გადმოდგა.

- ახალგაზრდა!

მივირბინე, ვერ მიცნო.

- თუ არ გეცნინება, შენს გაზრდას, იქნებ ერთი ბოთლი წყალი გამიხერხო, - შებრუნებულს დამანია, - ეგება, მჟავე წყალი იქნეს სადმე, აგრემც ღმერთი შეგეწევა.

გავვარდი, მოსამსახურე გავაღვიძე, მჟავე წყალი იქვე, სასახლის ეზოში აღმოჩნდა. ჩვენო, რაჭველები ამ წყალს სასმელად არ ვიყენებთო, მოსამსახურემ - მჟავე წყალი მხოლოდ სამკურნალოაო.

ციმციმ ავურბინე დოქით მჟავე წყალი. რაც მე იმან მლოცა.

ბოლოს ონში გვექონდა ზღაპრული შეხვედრა.

პოეტის საპატივცემულოდ მასპინძლებმა დოლიც კი გამართეს.

იქორი ებრაელებიც გამოვიდნენ და პოეტს მოვერცხილი ძვირფასი სურა მართვეს, მაგრამ ამაზე სხვა დროს ვისაუბროთ.

თქვენ ალბათ გაკვეთილებზე გავიანდეზათ და, გითხრათ სიმართლე, მეც არ მცალია.

ონის ამბებიც დაწვრილებით გადავიღე.

უკან წამოსვლისას დაღლილ აკაკის თითქმის მთელი გზა ეძინა და დიდათ საინტერესო არაფერი მომხდარა.

რაჭაში მოგზაურობის ერთი თვის თავზე გავამზადე ფილმი, შენ ხარ ჩემი ბატონი, უნდა მივართვა გიგოლ დიასამიძეს და გადაწყვიტილი მაქვს ფული არ გამოვართვა.

თუმცა ვინ გაცალა.

კაცი ბჭობდა და ღმერთი იცინოდაო.

კი არ დააკაკუნეს, დააბრაზუნეს. გავაღე.

შემოვიდნენ ორნი კივერ-ხმლიანები საიდუმლო ჩახველებითა და ჩექმის დეზების რანკუნით.

პოლიციიდან ვართო. მაგიდას შემოუსხდნენ.

დავთვრები გამაღეს, სანერ-მელანი მოიმარჯვეს. აბა, დაწვრილებით მოგვიყვი, რა საქმიანობას ეწევი, ვინ დაგავალა საიდუმლო გადაღებების წარმოება ქუთაისში და რაჭა-ლეჩხუმშიო. ჩვენ ყველაფერი ვიცით და არაფერი დაგვიმალო. შენ, პარიზში დავერბოვკებული, ვითომდა აკაკი როსტომიჩის მოგზაურობის საბაბით რაჭის და

ქუთაისის საიდუმლო ობიექტებს იღებდით. ჯერ ერთი, აკაკი წერეთელი რა პატივცემული გვამი იყო ისეთი, რომ მის უკვდავსაყოფად ამხელა დელეგაცია გაემართა რაჭაშიო. თქვენ რა, არ იცოდით, რომ იგი ერთი ლაზლანდარა, ბანქოს მოთამაშე, ცინიკოსი, ხელისუფლების დაუძინებელი მტერი მოპოეტო ელემენტია და სხვა არაფერიო.

ფეხებს მიბაკუნებენ და თითს მიქნევენ.

ჩემი ახსნა-განმარტებანი ვითომ ჩაინერეს, ბინა გაჩხრიკეს, რაც მქონდა გადაღებულ-გადაუღებელი ყველაფერი ტომრებში ჩაალაგეს და, რასაკვირველია, კინოაპარატიც ხელს გააყოლეს.

ამას ყველაფერს შევისწავლით და დაგიძახებთო.

ორმოცდაათი წელია ველოდები, არ დაუძახნიათ, არც ნიკოლოზ მეორის პოლიცია მოსულა მეორე-ჯერ ჩემთან, არც ნოე ჟორდანისა მთავრობის წარმომადგენელი და არც ბერიას ჩეკას შევუნუხებვივარ, ტყუილს ვერ ვიტყვი.

კინოგადაღებაზე აღარც მიფიქრია.

შარშანწინ კინომცოდნე გოგი დოლიძე მოვიდა ჩემთან: ბატონო ვასილ, არქივში აკაკის მოგზაურობაზე გადაღებულ თქვენს ფილმს მივაკვლიეთო.

წამიყვანა და მაჩვენა. ნეტავი არ მენახა.

რაც მე გადავიღე იმის მეხუთედი დაუტოვებია პოლიციას (რომელმა პოლიციამ ჩაიდიდა ეს საჯაყი საქმე ვერ გეტყვით).

თუმცა, რა მნიშვნელობა აქვს, ისინი ხომ ერთმანეთის სამართალმემკვიდრენი გახლავან.

დაუჭრიათ, გაუნადგურებიათ, დაუნაკუნებიათ ჩემი ფილმი.

... და მაინც შენაო, ქართული კინოს მამამთავარი ხარო, გოგია დოლიძემ.

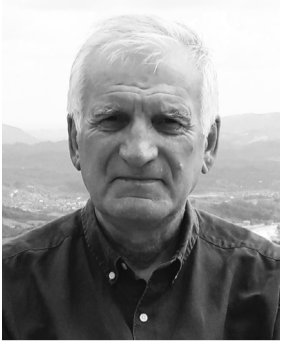
მეო, ამ საქმეს ბოლომდე მივიყვანო, გადაყრილ ფირებსაც აღმოვაჩენ სადმეო.

ღმერთმა ხელი მოუშარტოს, ოქრო კაცია.

რაც შემეხება მე, მონტიორად ვმუშაობ ქალაქკომში. რა მევალება და, თუ სადმე, ამხელა შენობაში, ნათურა გადაინვა უნაუნა უნდა გამოვცვალო.

მე მგონია, აქაც ჩეკამ მომანყო. მონტიორობა არაა გლახა საქმე.

დაწერილია თბილისში კორონავირუსის მძვინვარების დროს, 2020 წლის აპრილში

ნომადი ბართაია

მინიმის სამზერიდან

მუხრან მაჭავარიანი ამბობს ერთ ლექსში, ისე ვიზრდები, როგორც შორიდან მომავალი გემიო.

იგივე შეიძლება ითქვას ნომადი ბართაიას შემოქმედებაზე, რომელიც წლიდან წლამდე ძლიერდებოდა, ივსებოდა, იძენდა მრავალფეროვნებას. მკითხველი და დამფასებელიც ემატებოდა.

ნომადიმ უნივერსიტეტი რომ დაამთავრა, მე სწორედ იმ წელს ჩავიციე. ალბათ ამიტომ არ გვიწევდა ერთად ყოფნა მწერალთა წრეში.

ჩემი დეიდაშვილები ნომადის მეზობლები იყვნენ მარტვილში. მაგრამ მე იგი საკმაოდ გვიან გავიცანი - უნივერსიტეტის დამთავრების შემდეგ. მაშინაც თითქოს სერიოზულად არ ეკიდებოდა პოეზიას. მაგრამ პირველი წიგნი რომ გამოსცა, უცებ მიიქცია ყურადღება. მან თავის ლექსებში გააერთიანა ლირიზმი და კომიზმი, მოულოდნელობის ეფექტი და დრამატული განცდა, მახვილი დაკვირვება და მიაბიტიური აღქმა, განსჯა და საუბარი.

მისი შემოქმედებისათვის მნიშვნელოვანი აღმოჩნდა ზვიად გამსახურდიას ფენომენი. მანაც მძიმედ განიცადა საქართველოსა და პირველი პრეზიდენტის ტრაგედია, რაც ჩინებული სტრიქონებით გამოხატა. ეს წყნარი, ტაქტიანი, თავაზიანი კაცი საოცრად უკომპრომისო აღმოჩნდა მოძალადეთა მიმართ.

ნომადი ცნობილი პარტიული მუშაკის ოჯახში დაიბადა, მაგრამ ყოველთვის უცხოობდა სოციალისტურ პრობლემატიკას; სპარსული ლიტერატურის სპე-

ციალისტია, მაგრამ არ მინებდა აღმოსავლურ პათეტიკასა და ფერად სტილს; ზვიად გამსახურდიას ხელისუფლებაში არ ჰქონია თანამდებობა, მაგრამ დამარცხებულის მხარეს დადგა და ამის გამო სამსახურიც დატოვა.

იგი ყოველთვის ცხოვრობდა შემოქმედებითი და პატრიოტული ინტერესებით, წერდა ლექსებს, იუმორისტულ ეტიუდებს, აქვეყნებდა გამოკვლევებს, ნარკვევებსა და ჩანახატებს ირანის კულტურასა და ყოფა-ცხოვრებაზე. მთავარი მაინც ლექსია და უნდა ვთქვათ, რომ მან ნელ-ნელა, თანდათან, შეუმჩნევლად, თითქოს თამაშით შექმნა ორიგინალური პოეტური სამყარო, რომელიც მართლაც არავის არ ჰგავს და გვაგებს ადამიანური განცდებით, სითბოთი და სიყვარულით.

ასეა დაწერილი ეს ლირიკული ჩანახატების წიგნიც, - ისევე როგორც კონსტანტინე გამსახურდიანზე დაწერილი საუკეთესო ლექსი, ამ დღეებში რომ კიდევ ერთხელ დიდად გახმაურდა.

აი, ორიოდე ნიმუში თუ როგორ ხედავს პოეტი ქვეყანას მინიმის სამზერიდან:

„თქვენ შემოდგომას ეგზომ უხდებით ღმერთმა ყოველთვის ასე მოგხედოთ, მთლად შინდისფერში არგადასულო, ჩემო ლამაზო თრიმლის ტოტებო“.

„სათქმელს ლექსში ველარ ვატევ, აშიაზე ვხატავ იებს. მაგრამ იის სურნელებას ვინ დახატავს ბედნიერი, ანდა შენი გამოხედვა ენით გამოითქმის განა?“

ახალ წარმატებებს ვუსურვებ ნომადი ბართაიას - პოეტ-მკვლევარს, პოეტ-ლექტორს, პოეტ-მოგზაურს, პოეტ-მამულიშვილს.

პროფესორი სოსო სიგუა საქართველოს მწერალთა კავშირის თანათავმჯდომარე სახელმწიფო პრემიის ლაურეატი

თემურ ჭახნაკია

ძალი

მე ვნახე სუსტი და მანანნალა, ბებერი ძალი იდგა მუხებთან, მშიერს და დალილს ჰყოფნიდა ძალა, და ახლოს მისულ სიკვდილს უყეფდა.

ბელი

ჭოტი კვილით ტყეს რომ იკლებდა, გოლეულს ჭამდა პატარა ბელი და მის ფეხებში გზას მიიკვლევდა, ჭიანჭველების მატარებელი.

კაცი

იჯდა კაცი, წინ ყარაჩი ბუხრის, ხის ჯორკოზე, ძვალმსხვილი და ჯმუხი, თუთუნს ნევდა სპილოს ძვლის ჩიბუხით, ჩაჰყოლოდა ფიქრის ღრმა ჭაბურღილს.

გვიმგამტყდარ ჭასთან ანკესივით მდგარ ოწინარის დახვეტილ სათლში, სამი წელია ერთი შაშვი ბუდეს იკეთებს.

ის ცხვარი, რომლის დაცვის გამო მგლებმა გუმინ ძალი დაგლიჯეს, მწყემსებმა დაუფიქრებლად დაკლეს.

მიტაცებული სოფლის ტაძართან, უკვე წლებია სამრეკლოს ზარს ქარი რეკავს მხოლოდ და მხოლოდ.

ეჰ, იმ ფრთების შნო არაფერში არ გამოადგა კრუხ შაშვს, რომელიც ბარტყებითურთ იქცა კვერნის გემრიელ ლუკმად.

სოფლის ერთ-ერთი სახლის ეზოში ჭა ჩაიშალა, ხმაზე კი იქვე მდგომი კაკლის ხმელი ტოტიდან კოდლები სადღაც გაფრინდნენ.

ბებერი ვაშლის ხე გამიხმა, რომლის კენწეროდან ოცი წელია, აპრილ-ივლისში მესმოდა ხოლმე თბილი ქვეყნიდან დაბრუნებული ბუღბუღის სტვენა.

იქნებ კოდლა მხოლოდ საქმელზე არ ფიქრობს მაშინ, ნამეხარ ხეს რომ მერქანიდან მავნე მატლს აცლის.

ვინ იცის, იქნებ ხე ტოტის მოჭრას, ისე განიცდის, როგორც კაცი ხელის მოკვეთას...

ხე-კალენდარი

ციხის საკნის მომცრო ფანჯრიდან მაღალი მსხლის ხე ჩანდა და პატიმარი ცხაურიდან აკვირდებოდა მის გაფოთლას, ყვავილობას, გადაყვითლებას, ფოთოლ-ცვენას და გადაბარდნას. ხე იყო მისი კალენდარი, რომელზედაც წელიწადის ოთხივე დრო იკითხებოდა...

მზე ჩავარდა ღრუბლის ნავეში და ცამ წვიმა წამოროშა, შენი თმა კი გრილ ნიავეში, ფრიალებდა, როგორც დროშა. სამყაროდან გარიყული, დგახარ ოცნებების ქობთან, უბედობის ალიყური, გულზე უმწარესად მოგხვდა. შენამდე რომ სწორი გზა ჩანს, მას დრო ბევრჯერ გაამრუდებს. გული რადგან ჩემთან დაგჩა, საეჭვოა, არ დაბრუნდე. მონატრების გრძნობამ ალბათ სიკვდილამდე უნდა გვტანჯოს. სული ცრემლის ნაშში დაღბა, სულს სულ როგორ ვუდარაჯო. მომწყურდება ტკბილი კოცნა, ამ სტრიქონთა ადრესატის, რად ნახვედი მაშინ, როცა ჩემ სულს დაუნათესავდი?!

ნაღვლიანი ვდგავარ სამოვართან. შენი ხმის მწყურია გაგონება, უცებ ქარიშხალი ამოვარდა, გრგვინავენ ღრუბელთა ვაგონები. მოდი და მუხლებზე დამიჯექი. ფოთლებს ეთხოვება ნეკერჩხალი, ელვებდაწყვეტილმა ცამ იჭყეპა, ბუხარში ღვივიან ნაკვერჩხლები. თავს ვგრძნობ სამყაროდან გარიყულად, მენატრება შენთან ლაპარაკი. ზეცამ მთვარის ქუდი დაიხურა, მთებმა - ნისლის თეთრი ფაფანაკი. სახეზე ღიმილი სულ გშვენოდა, თვალეები შენზე ფიქრში დამეხუჭა, და ამ ტკივილიან უმენობას, მხოლოდ შენი ხმა თუ გამიყურებს.

წვიმს... წვიმა არის პოეზია, წვიმის წვეთები კი რითმებია. უცებ დარდის ჯარი მომესია, გარეთ ბელურები, რით თბებიან... ცაზე ჩამქრალია კელაპტრები, ტბოროს წვიმამ ეზო და გინდ ახოც, ისე უსაშველოდ მენატრები, თვალეებს ვხუჭავ, რომ შენ დაგინახო. ძილში მხოლოდ შენზე სიზმრებია. ზღვისკენ გავრბოდი, შენ მიმასწარი, კედლის საათს ვუმზერ, ისრებიანს, დილა თენდება და წვიმაც არის...

ნათია გოლეთიანი

ლოცვა

წმინდა ხატებთან უამრავ სანთელს,
დავიჩოქებ და ავანთებ ლამპრად,
ხელის კანკალით, სულის ამბორით,
თვალთა მზის სხივით, წმინდად და
ლაღად.
სალოცავებს ვთხოვ გამისპეტაკონ,
ცოდვით დაღვრილი ყოველი წვეთი.
უფლის დიდებით რომ დამანთლონ,
ღვთისმშობლის ხატთან მრავალი წლები.
ვლოცულობ გულით, სიმშვიდეს ვპოვებ,
უკდავებასთან სრულყოფილებით
და შეგუებულს ბედისწერასთან,
უფალო, მხსნელად შენ მეგულები.

ნოსტალგია აფხაზეთზე

დიოსკურია, პიტუინტი, ცხუმი, ჯიქეთი,
არგონავტები, ხომალდები, პონტო,
ფსოუმდე,
გაგრა, გაგრიფში, ხეივანი, ვაზის
ლერნამი,
ზღვა — მარგალიტი სიყვარულის
მთელი სამეფო.
მაგნოლიები, თოლიები, მღვიმე ათონის,
ტბის სილურჯეში ჩაკირული ზურმუხტ
ლალები,
ზღვის სანაპირო მოხვეული, რიცის
კამკამი,
ბიჭვინთვის მთების დარწეული ოქროს
აკვანი.
მე შენს ცის კიდეს ვერ შევადარებ
ვერცერთ სამყაროს,
ულამაზესი სიყვარული გულში დარჩება,
ასწლეულებიც ვერ გააქრობენ ამ
სინატიფეს,
ციტრუსების და ზღვის სილურჯე
სითბოდ იღვრება.
ცად გაფრენილა თოლიების მთელი
ოჯახი,
ზღვის სანაპიროს მოსდებია თეთრი
ლერნამი,
მე შენს სიყვარულს ვამზეურებ მზის
დაისამდე,
პალმების ხეებს შესევია სევდის ნექტარი.

ქალის საიდუმლო

ქალის წლები - საიდუმლო
ფარდამთვარის,
ლიმილები მზის მძივებად გაბნეული,
თმები — გზები ოცნებებში ჩამოშლილი,
თვალთა ფერში თაფლის სანთლის
ორეული.
ნაბიჯები — სიოს ნაზი მოფერება,
სავსე მკერდი — მარჯნისფერი
მარგალიტი,
გული გემი — ზღვის სიღრმეში
ჩაძირული,

ხელის გული — ბედის წერით
მოხატული.
წლები ქალის საიდუმლოდ დაფარული,
ვერცხლის ძაფი თმებში, როგორც
სამკაული.

აგრილებს სურო

ნეტა ივლისის მოვის პერანგი,
დაღლილ ნაბიჯებს აგრილებს სურო,
ტირიფის ბუმბულს სიტყვა უშრება,
აყრილ ფიჭვებში იარებს იქრობს.
ხელით წავშაღეთ ნამზე სილურჯე,
მზემაც ხომ იცის წვიმათა ცრემლი,
ოქროს ყანებში ნიავეთა ჩვევას
ფრთებით უჭირავს ყაყაჩოს ფესვი.
ახლა სჯობს, განზე რომ მოადგება
ჩრდილთა გორომი სიცხის სიმწველეს,
ისევე ვპოულობთ, რაც არ გვითქვია,
ნაბლთ აყვავების დაგრეხილ შქერებს.
ჩაადნა ფიჭვი ედღეღვასივით,
რად აწვალდება ეჭვებით დარებს,
აღარ მაკვირვებს შენი მონდობა,
ფრთხილად მივყვები ზაფხულის
მთვარეს.

ხატი ღვთისა

ხატი ღვთისა გვიახლოვებს,
მწვერვალზე გამოცხადდა,
მორწმუნეთა ერთობ ლოცვებს
გამჭოლ სივრცეს გადააკრავს.

გზად დათესავს შემდგარ სიბრძნეს,
ჩაენება ფესვად მიწას,
ანგელოზი ქვეყნის ზეკაცს
ცად აწეულ კიბით იცავს.

ეპოქის არსს შეუმღვრეველს,
მოყვასისთვის ჯვარი მზისა,
სიტყვით მსდევდი ჟამ მიტკალი
მოსაყდარე ცა და მიწა.

ზღვების ტალღებს ავაგლიჯე
ზმანებანი ჯავრი წყლისა,
ასე ვაგეთ ეს საყდარი —
მონყალება ხატი ღვთისა.

ყველაფერი კარგია

ყველაფერი კარგია
ის, რაც კარგად მთავრდება,
გვირილების ღიმილებს
ფერი არ ეკარგებათ.
გულში ჟრუანტელებად
აშოლტილან ვერხვები
და მათ მოსაფერებლად
ცის ლაჟვარდებს შევსცქერი.

საგზლად ციციანათელებს,
თან რომ დააქვთ ფანრები
ტოტებში ანთებულებს
ჩემ მზერაში გავყვები.

ფეთქავს მადლიერებით
ჩემს სარკმელთან ჭადარი,
ბედნიერი ამბების
ჯადოსნური ზღაპარი.

ყველაფერი ძვირფასი
სათუთი და კარგია,
ის, რაც შენს თავს მაგონებს
ცის მნათობის მადლია.

ლეილა ბელქანია

მტარს აფხაზეთი ლანგრიტ მივართვით!

ახლა დავცქერი წიგნს, ყდაგაცრეცილს,
სტრიქონებს ომის კვალი ატყვია,
ყოველ პნკარიდან ჟონავს ცრემლები,
სისხლი წვეთავს და ჰგვანან ნატყვიარს.

ფურცლებზე, სადაც შავი ხაზები,
როგორც ტყვეები ისე წვებიან,
სულს მოგლეჯილი ჩუმი სიტყვები
ჩემს ბაგეებზე უხმოდ კვდებიან.

აქ მოვათავსე ყველას ტკივილი,
კელაპტარივით ჩუმად რომ იწვის,
გავა დრო, მე არ ვიქნები, მაგრამ
ეს წიგნი სათქმელს ხმამაღლა იტყვის.

იტყვის, თუ როგორ წაგვგლიჯეს მიწა,
წინაპართაგან შემონახული,
მტერს აფხაზეთი ლანგრიტ მივართვით,
ხოლო დესერტად — სული ქართული.

სიზმარი

ტალღები ნაპირს ეხეთქებოდა,
ტანში მზარავდა ხმა თოლიების,
სანაპიროზე დაძრწოდა ქარი,
მდუმარედ იდგნენ მაგნოლიები.
ზეცას სერავდნენ მოხეტიალე
გზააბნეული შავი ღრუბლები,
ოცნების ტალღებს შევჭიდებოდი
და ცრემლის ნაკადს თვალთ ვიგუბებდი.
ცივად მიმზერდა ზღვის სანაპირო
და მოქუფრული იდგნენ ვერხვები,
ძნელი ყოფილა მშობლიურ მიწას
შორით უცქერ და რომ ვერ ეხები.
თავი ჩავქინდრე ობოლ ბავშვივით,
სევდა წვეთებდა სულს მეღვრებოდა,
მოგონებები და ნოსტალგია
წლებს, ან გარდასულს, არ ნებდებოდა.
მთვარე ბუუტავდა, როგორც სანთელი,
გულს მიკორტნიდა ქარის ხავილი
ენგურს გამოლმა ვიდექი, როგორც
ველს შერჩენილი კენტი ყვავილი.

ვინც არ იცის აფხაზეთი,
არ სწვევია ზღვის ნაპირებს,
მან რა იცის ჩვენი ცრემლი,
რა გვიჭირს და რა გვატირებს.

ვისაც აღარ შეუგრძენია,
ზღვის ჰაერი, ან ზღვის სუნთქვა,
ვინც არ იცის მისი ფასი,
მინდა, ლექსად მაინც ვუთხრა.

რომ ჩვენ სულ სხვა ცა გვეხურა,
მიწაც გვექონდა სულ სხვაგვარი,
ჩვენთან სხვანაირად წვიმდა,
სხვანაირად ქროდა ქარი.

მზე გვაყრიდა მარგალიტებს,
ცას ეკიდა ვერცხლის მთვარე,
ზღვა მირონის წყლით ნაკურთხი,
ჯადოსნური გვექონდა ღამე.

და ასეთი საოცარი
აგვაცალა მტერმა მხარე,
სხვა კუთხე და სხვა ქვეყანა
მსგავსად ველარ შევიყვარე!

ჩემო დიოსკურია!

ზღვაო, გულს ჩამიკარი,
დარდი გაიზიარე,
შენს უზადო მშვენებას
ერთხელაც მაზიარე.

მოდი, მომიალერსე,
როგორც ადრე გჩვეოდა,
შენი თბილი ტალღები,
ყელზე რომ მეხვეოდა.

მზის სხივები ციმციმა
ზურმუხტფერად გეყარა,
სიყვარულის მორევში
ირწეოდა ქვეყანა.

სად წავიდა, სად გაქრა,
ის ნეტარი წუთები,
სად დავკარგე ტალღები,
გულში ჩანახუტები

ზღვაო, შენი ალერსი
ო, რარიგად მწყურია,
ჩემო სულის ნაწილო,
ჩემო დიოსკურია.

ღამე

ღამემ დაუშვა ფარდები,
მთვარე დაჰკიდა ჭალივით,
ააციმციმა ცის გული
ედემის ტურფა ბალივით.

სულში ფიქრები შრიალებს
ალაზნის მწვანე ველივით,
გულში იმედი კეკლუცობს,
ყელმოღერებულ შველივით.

კალამს დავავლე ხელი და
ჩავაკინკინე რითმები,
სანერს დღეს დავნერ, თორემ ხვალ,
იქნებ, აღარც კი ვიქნები.

უნდა მოვასწრო ყოველის თქმა,
რაც დამრჩენია უთქმელი
და მერე ცაში აუშვა,
სული უკვდავი, უხრწნელი.

სისხლიანი ნაპირი

მე ჩემი ლექსის ფერიც კი მიყვარს,
აზრები, ჩემი ღრმა ტკივილია,
ლექსში რომ მძიმედ ოხრავს პნკარები,
მინის ძახილი და ყივილია...

ზაალ ნემსაძე

ღმერთი ჩვენსკენაა, ქართველებო!

იანვრის ბოლოს მეგობარმა მწერალმა დამირეკა და სიტყვის თქმაც კი არ მაცალა, მკითხა: - ჩვენი რეზოს „ქრისტე“ ნაიკითხე?

- ნავიკითხე, ბატონო გივი, და ნიძლავს დაგიდებთ, თქვენზე ადრე. ჯერ კიდევ წინა წელს.
- (ბატონმა რევაზ მიშველაძემ ახალი რომანი თავის საიუბილეო კრებულში შეიტანა და როცა ერთი ეგზემპლარი მისასხოვრა, მისი კითხვა სწორედ ამ რომანიდან დავინწყე).
- მოგეწონა? - მკითხა ოღნავ შეცბუნებულმა.
- ველოდი, - ვუპასუხე.
- რა ელოდი? მე რას გეკითხები და შენ რას მპასუხობ?
- ველოდი, რომ რალაც დიდს დანერდა, ბატონო გივი, სამი წლის წინათ ერთ ინტერვიუში ვუთხარი, გოეთემ 80 წლის ასაკში „ფაუსტი“ დანერა და დარწმუნებული ვარ, როცა ოთხმოცის გახდებით თქვენც შექმნით შედეგრს-მეთქი.
- კაცო, უფრო გასაგებად მითხარი, - ჩამეძია.
- მოგზავნილი ხომ არ ხართ? შედეგურა-მეთქი გეუბნებით!
- ბოლომდე ნაიკითხე? - არ მეშვება.
- პირწმინდად!
- აბა, მიშველაძისეულ ათ მცნებასაც ნაიკითხავდი შენ, - ირონია შეეპარა ხმაში.
- რა თქმა უნდა!
- „გიყვარდეს სამშობლო და იბრძოდე მისი თავისუფლებისთვისო“, ხომ წერს?
- კი, წერს ეგ კალამკურთხეული.
- თუ ძმა ხარ, საიდან მოიტანა რეზომ ეგ მცნება, რომელ სახარებაში სწერია?
- გამომძახა გამარჯვებულის სახით.
- თუ მაცლი ორ წუთს, ნავიკითხავ, სად სწერია და როგორ, - დავცინე...
- კომპიუტერში შესაბამისი ადგილი მოვძებნე და მობილურში ჩავძახე: - მისმენ?
- მიდი!
- კატეხიზმოს 47-ე თავი, „მეათე მცნება იკითხება ესრედ: არა გული გითქმოდეს ცოლისათვის მოყვარისა შენისა, არა გული გითქმოდეს სახლისათვის მოყვარისა შენისა, არცა ყანისა მისისა, არცა ბინისა მისისა, არცა მხევისისა მისისა, არცა ხარისა მისისა, არცა კარაულისა მისისა, არცა ყოვლისა საცხოვრისა მისისა, არცა ყოვლისა მისთვის, რაიცა იყოს მოყვარისა შენისა“. აი, ეს სწერია მართლმადიდებლური კატეხიზმოს მეორე ნაწილის მეათე მცნებაში. ახლა გაიგეთ, ბატონო, საიდან „მოიტანა“ რეზო მიშველაძემ ეგ მცნება და სად სწერია?
- ვერაფერი გავიგე.
- კაცო, თუ გარიგებ, რომ არ ინდომო სხვისი სახლ-კარი, ადგილ-მამული, ხარი, ჯალაბი და საცხოვრისი და მიჯერებ, სხვამ რომ ინდომოს შენი

სახლ-კარი, ადგილ-მამული და ა. შ. ხომ დაამტვრევ თავ-ყბას და დაიცავ ყოველივე ამას?

- აბა, რას ვიზამ?
- ჰოდა, ეგ არის სამშობლო და ქვეყანა, ჩემო გივი. ამიტომ დაგვიწერა მწერალმა მეორე მცნებად ჩვენ, მეხუთედი ნაწილის ოკუპირებულ საქართველოს ეს მცნება დასაწყისში და ამიტომ გვითხრა ეს მაცხოვრის პირით!
- მე კი მეგონა, - დაიბნა გივი.
- რა გეგონა, გივი ბატონო, რეზო მიშველაძე ჩამორჩენილი კაცია და მკითხველებიც ჩამორჩენილები ჰყავსო? არა, ძმაო, აი, რას ამბობს მაცხოვარი მის რომანში: „იცხოვრეთ ისე, რომ გრძნობდეთ მამაზეციერის სუნთქვას თქვენს გვერდით“. ანდა „ღმერთს ოდენ გასაჭირის დროს როდი უნდა მიმართო, მუდამდროს შენ უნდა იყო ღმერთთან და ღმერთი შენთან იქნება“. (რევაზ მიშველაძე - 80 საიუბილეო კრებული. გვ. 493-495).
- აგაშენა ღმერთმა. ისე, ცოდვა გამხელილი სჯობს და რომანი ძალიან მომეწონა. ასე მგონია, ქართველები-სათვისაა დანერილი, - მეუბნება გივი გამთბარი ხმით.
- თუ ძმა ხარ, საუბარს რომ მოვრჩებით, გადაშალე „ქრისტე“ და „დედა“ ნაიკითხე.
- ნავიკითხე, ჩემო ზაალ, ნავიკითხე იესოს საუბარი ღვთისმშობელთან და ბავშვივით ვიტირე 75 წლის კაცმა. აბა, მომისმინე.
- „- და მაინც, შენზე ადრე მე ნავალ ამ წუთისოფლიდან და შენ ამას უნდა შეეგუო.
- რასაც შენ ამბობ, ეგ ღვთის ნათქვამი არ არის, კაცის ნათქვამია.
- შენც ხომ იცი, რომ სანამ აქა ვარ, კაცი ვარ და სხვა არაფერი.
- ჰოდა, ღვთის კაცო, როგორ შეიძლება დედას უთხრა, შვილის სიკვდილს შეეგუო. დედამინის ზურგზე ვერც ერთი დედა შვილის სიკვდილს ვერასოდეს შეეგუება.
- მაგრამ ხომ ცოცხლობენ შვილმკვდარი დედები?
- თუ იმას სიცოცხლე ჰქვია.
- ჩემს ნასვლას სიკვდილს ნუ დაარქმევ, დედაჩემო, ის იქნება უბრალოდ გარდასვლა. მამაჩემი მიხმობს...“ (იქვე: გვ. 394).
- არც ეს სწერია სადმე ასე ზუსტად, ჩემო გივი, მაგრამ უცრემლოდ ვერც მე ვკითხულობ, - ვეუბნები, - ვინ ვინ და რეზო მიშველაძემ და ქალბატონმა ნათელამ (ნათელა გოგორიშვილი - რევაზ მიშველაძის მეუღლე) კარგად იციან, როგორ ცოცხლობენ შვილმკვდარი დედები და მამები. სამწუხაროდ, მე და ჩემმა მეუღლემაც ვიცით ეს. ჩვენც დავლიეთ ეს მწარე სამსალა!
- ღმერთმა სასუფეველი დაუმკვიდროს თქვენს ვაჟკაცებს და საერთოდ ყველა გარდაცვლილს, - ამბობს გივი და დიდი შოთა ნიშნინიძის ლექსის „შენს სინდისს თურმე საცრისტო-ლა თვალეში ჰქონდა (აჩიკო მიშველაძე

- 1973-1993)“ ერთ სტროფს მიკითხავს: „...არც აფხაზია შენი მკვლელი და არც ჩეჩენი, სიკვდილს შენ თვითონ დაეძებდი ჯიქურ, სარქენად, ეპ, შენი მკვლელი, პირველ ყოვლის, მამაშენია - პაატას კვალზე ბავშვობიდან რომ შეგაყენა“.

ბატონ გივისთან საუბრის შემდეგ გადავწყვიტე, ორიოდ სიტყვა მეთქვა ჩემი უფროსი მეგობრის ამ რომანზე, რომლის კითხვის დროს, ჩვენი სასწაულმოქმედი კათოლიკოს-პატრიარქის ერთი ქადაგება ჩამესმის ყურში: „გიფიქრიათ იმის შესახებ, თუ რა არის ყველაზე ძვირფასი საუნჯე ქვეყანაზე...“

ყველაზე ძვირფასი საუნჯე დედამინაზე არის ადამიანი! დაიმახსოვრეთ, ყველაზე ძვირფასი საუნჯე დედამინაზე არის ადამიანი!...

ჩვენ უნდა ვეძებოთ ადამიანები, განსაკუთრებით ისინი, რომელნიც თავდადებულნი არიან სამშობლოსათვის. სამწუხაროდ კი გვახასიათებს ის, რომ: ჩვენ არ ვაფასებთ მათ, არ გვესმის როგორი დიდი საუნჯეა თითოეული მათგანი...

ქართველი ადამიანი ხშირად არ აფასებს ნიჭიერ პიროვნებებს, უფრო სწორედ, უარყოფს და თრგუნავს, ებრძვის მათ. ასეთი პროვინციები კი იმიტომ მოგვცა ღმერთმა, რომ ისინი ხალხს დაეხმარონ უფალთან მისვლისათვის.

გახსოვდეთ, რომ ადამიანის გარეშე დედამინა არაფერია, დედამინა მკვდარია...“ (სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის ქადაგება (10.11.2019).

ბატონი რევაზ მიშველაძე სწორედ ღმერთისგან მოცემული ადამიანია, ღვთიური ნიჭით სავსე, რომელიც ფურცლებზე გადმოღვენილი ეხმარება ხალხს უფალთან მისვლისათვის.

21-ე საუკუნის დასაწყისში კლასიკოსმა მწერალმა ერთმანეთზე უკეთესი ქმნილებანი აჩუქა კაცობრიობას: „ჩურჩულს გადაჩვეული კაცი“, „ციყვი ბორბალში“...მერე დაინერა „ნამება“, რომელიც გენერალური რეპეტიცია იყო „ქრისტეს“ წინ! უდაბნოში მოხეტიალე ბერთან ასული პროფესორი კაკაბაძე ამა სოფლის სიამეთ გამოირდა და მინიერ-სულიერი ვნებებით აღვსილი საქართველოს ისტორიის ნარკვევები დაუტოვა მშობელ ერს. რომან „ქრისტეს“ შექმნის წინ ეს გახლდათ მომზადება ახალი სარეკორდო ნახტომისათვის და... აჰა, მივიღეთ ის, რისკენაც მიისწრაფოდა გენიოსი მწერალი - გვირგვინი მისი შემოქმედებისა - რომანი „ქრისტე“ (მეხუთე სახარება). კი ბრძანა ამას წინათ ბატონმა რეზომ, ეს ჩემი უკანასკნელი რომანიაო, მაგრამ მჯერა, ახალი რომანი უკვე ჰილზივით იდება მის პატრონტაში და კვლავაც იქუხებს მიშველაძისეული ზარბაზანი. ჩვენი მკითხველების მოთხოვნა და ბრძანებაა ასეთი, და მწერალი, მით

უმეტეს კლასიკოსი, მკითხველის მსახურია უპირველეს ყოვლისა და ქვეყნის მოჭირნახულე.

ბატონი რეზოს მთავარი საფიქრალი რომ სამშობლოა, იესოსა და ღვთისმშობლის საუბრის მისეული ინტერპრეტაციიდანაც დიდებულად ჩანს: „- შენ დიდებით შეგმოსა უფალმა ჩემი შობისათვის და გარდა მინიერი დიდებისა, კიდევ ერთი საშუალო დავალეა მოცა. - რა დავალეა? - ჩემი ჯვარცმა-ამაღლების მეათე წელს ღმერთი დიდ წილისყრას ჩაატარებს, რათა ახალი და გამარჯვებული რელიგია, ქრისტიანობა, ქრისტეს ერთგულებმა მთელ დუნიას მოჭფინონ. შენი წილხვედრი იქნება კავკასიის ქედის ძირში, ზღვის ნაპირას მდებარე პატარა უტურფესი ქვეყანა, რომელსაც საქართველო ჰქვია. სწორედ საქართველო უნდა მოაქციო ქრისტეს რჯულზე, დედაჩემო, და მთელი შენი საუკუნო სიცოცხლის მანძილზე ქართველებს მფარველი კალთა უნდა გადააფარო (რევაზ მიშველაძე - 80. საიუბილეო კრებული. გვ. 396).

და როდესაც საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქმა, უწმინდესმა და უნეტარესმა ილია მეორემ საახალწლო მიმართვაში აღნიშნა: „მე მინდა ვისარგებლო შემთხვევით და მივმართო რუსეთის პრეზიდენტს ბატონ ვლადიმერ პუტინს - უნდა დამთავრდეს ოკუპაცია აფხაზეთისა და ცხინვალისა, უნდა გვახსოვდეს, რომ საქართველოა წილხვედრი ყოვლადწმინდისა ღვთისმშობლისა“, სწორედ დიდი მწერლის რომანის ეს ადგილი გამახსენდა.

„- მერე და ქართველებს ეცოდინებათ, რომ საქართველო, ღვთის ნებით, ჩემი წილხვედრია? - უსათუოდ. ამაზე ანდრია პირველნოდებული იბრუნებს. ანდრია ჩავა საქართველოში და იქადაგებს სახარებას. მერე წინო კაპაძეოკიელი მოაქცევს ქრისტეს რჯულზე შენს წილხვედრ ქვეყანას.“ (იქვე გვ. 396).

ღმერთი ჩვენსკენაა, ქართველებო! როცა ერის სულიერი მამა და ერის უპირველესი მწერალი ღვთისმშობლის წილხვედრი ქვეყნის ჭეშმარიტებას უნისონში ახსენებენ შინაურს და გარეულს, მოყვასს და მტერს, შეუძლებელია ამა შედეგი არ გამოიღოს. ჩვენ გამარჯვებისათვის ვართ განწირულნი! როცა ამას ვირწმუნებთ, გავიმარჯვებთ! ხომ გვახსოვს სახარებიდან, როგორ გაიარა მაცხოვარმა წყალზე და როგორ გააყუჩა ქარიშხალი? და როგორ უწოდა „მცირედ მორწმუნენი“ თავის მონაფეთ, რომელთაც შიში ვერ დამალეს მოსალოდნელი დახრჩობის წინ. აი, როგორი სიმძაფრით აღწერა ეს ეპიზოდი რეზო მიშველაძემ:

„ქარი უფრო და უფრო ძლიერდებოდა. იგი მარილიანი წყლის წვეთებს მგზავრებს თვალეში აყრიდა.

ნავი ტალღებს ეჯახებოდა და მარაოსავით გაშლილი ტალღის შხუილი ისმოდა.

ზაალ ებანოიძე

ფრაგმენტების კიბა

(ორმოცდაათი საფეხური)

1. მთვარეს თარგმნი თუთარჩელად (ესეც არის შენი ნება); ვარსკვლავები უკან რჩება, სამყაროს რო ეღიბება.
2. მზემ თავი გაიჯვარედინა და გული ველარ ჩააყურე: „მეტი არაფერი არ მეტკინა, შენ ამ გამოცანას გადაურჩე“.
3. უხორცო. უგრძობელი. ქვითკირი. რო გძინავს — ის ყურთან არის ახლოს; მართლა რო ეშინოდეს სიკვდილის — კაცი როგორ უნდა დაიძრახოს.
4. ფრი-ფრი, ჭიამარია, — ვერ იფერებს მოწყენას. — ხვალ ხო კაი დარიაო კითხავ და... გემონებება.
5. „სვეტიტა ღრუბლისაითა“, „სვეტიტა ცეცხლისაითა“, მოდიხარ ან და საიდან?! მიდიხარ ან და საითა?!
6. ღრუბლები თანდათან ფარსაგად დაგიდიან: მზე გინდა?! — არა და პირჟამი ამინდია!
7. დაფ-სალამური და ბუკის ხმა და ექო გაღმა და გამოღმა, ამაზე უფრო ღრმად, ნუ მკითხავ — ძნელია ბოლომდე გამოთქმა.
8. უკანასკნელ დღეთა უღიმღამო ნატამალი; ვხედავ, მართლა ვხედავ — არ — ნუგეში, არ — ნამალი.
9. „შეავსე!“ ... „დალიე!“ ... „ნუ დალეე!“ ... „არ მითხრა!“ ... „ბოლომდე დაცალე!“ ... ნელ-თბილი სიკვდილის სუფრაზე, ვინ არის, ზეიმს რო გვაძალებს.
10. ფერდი ფერდს მიეკონება, დანამულ ბილიკს მივყვები და ართობს გულს და გონებას მოლზე შხეფები — ჩიტები.
11. „სიყვარული ლოცვაში ვარჯიშია და ლოცვა — ვარჯიშია დუმლიში“ — ეს ეგ ზიუპერის „კლავიშია“, რო გავახმაურო — ნუ მიშლი.

12. მთვარის ნაზი ჯადოთი, სძინავს ახლა გარემოს. ვჯავრობ — მაინც რატო თქვი — „შენს თავს მოუარეო“.
13. შუქს დაემგზავრა მზერა, თუ მზერას — თავად შუქი. მე შენი მართლა მჯერა და ვწუხვარ — სხვებს რო უკვირთ.
14. ქალწულის ხელში — რტო ნაზი, ხმალზეც უფრორე ნალესი: ფუნჯის სულ მჩატე მონასმით სურათს გადაზრდი ხვალეში.
15. ცაში დაიბინადრებ როცა ნაოცნებარით, აჟღერებას ინატრებ ჩონგურის და ებანის.
16. გადასასვლელი. მწვანე შუქია. უნდა იჩქარო, თორემ რა იცი... ხალთიდან შუბი ამოუყვია შიშს და წინდანინ კანკალს განიცდი.
17. თიბათვის ჰიმინია ასეთი, ჟამია ლხინის და გლოვის: „არა მე“ — „ნამდვილად დავსველდი“, „მე“ ამბობს — „მესიზმრა, მგონი“.
18. ომი ომია — ყველგან არსებობს, ყველა თანატოლ სივრცეს მოიცავს: საკმარისია, ჩუმად ახსენო და გულმა შიშის ფრთა გამოისხას.
19. მაინც რა დამესიზმრა — გამხელა რომ არ მინდა: ვილუპები ლექსისგან — ჩემი სულის თარგისგან.
20. ღამე — შავი მოსასხამი, მხრებით უნდა ატარო და... ჭალებს ყანის მოსავს ხამი — თვალდათვალ რო ატაროვდა.
21. ათასი თვალი გიმზერს — ტანში მზარავს და მთენთავს: როდის შედგები ქიმზე, როდის დატოვებ შენს თავს.
22. ანიც უნდა იარო, მხოლოდ ამ დღის გემოთი და აზრს ჩაეზიარო, სამღურავით შემოთვლილს.
23. ანამწამებს მოლზე ჩრდილებს ტყე და ამბობს — „ბინდი ვარ“, ვგრძნობ, მოვეჭარბ-მოვეხშირე სამყაროს და... მივდივარ!
24. ძირს — ტბორები და ისლი და ისლთან ერთად — ხავსი... მაღლა — ზენარი ნისლის, წყალ-სურნელებით სავსე.

25. სოფელი ჰქვია. არ კმარა მხოლოდ, მარტო სოფელი ჰქვიოდეს — ხვდები; დაყვება ნიავს მდინარის სოლო და იდუმალი დაყვება ხმები.
26. მამლის ყვილზე დამფრთხალი აჩრდილებით დავრჩით; მითხარი ერთი მართალი — რამ შეგვაშინა მაშინ.
27. გასულფონების ჟამი გამცნო გუგულმა ტყიდან, არ გეპატია მაინც ორი სამყაროს ზიდვა.
28. სენია მელანქოლია, მინავლებული მზერით და გშვენის, — შენ რა გგონია — ზოგჯერ ნამდვილად გშვენის.
29. სულს გაყიდი სიჭაბუკის ფასად? — ურიგდები სიბერეს და ხვნეში; ნაბიჯ-ნაბიჯ ემალეები ასაკს, ამნაირი გაორების ხელში.
30. ღმერთს — გუნდრუკი! კაცს — მური და სურნელი! მეფეს — ოქრო! — უამური ტვირთი. და სამყარო, დღემდე განუკურნელი — ტანში — სიცხე, შუბლზე — ცივი ხვითქი.
31. თანდათან ყრუდებდა მუსიკის სიმი, ღრმავდება ღამე და ტბორდება თვალში, ჩემზეც შეუფარებია თავი და ტირის, ერთი პატარა და მორცხვი ბავშვი.
32. იმსხვრევა, იმსხვრევა წილიც და მენილც, თავს ვუმხელ — „ის მე ვარ, ამ დღეს რომ შენირეს“.
33. ფეხებზე დოლაბებს იშორებ და თანდათანობით მჩატდები: სიშორე, სივრცე და სიშორე. სიშორე, სამყაროს დამტევი.
34. დროდადრო — ფარული პაუზა და ჩურჩულს ადევნებული ქოშინი, ქაფდება, ასეთ დროს აუზი, ქაფდება ტანგრძელი ორშიმით.
35. თავზე გაყრის ვარსკვლავებს, ხან ცხელი და ხან ცივი, ცა და ჩუმად კანკალე უპატრონო ბავშვივით.
36. პირ-სახის სათნო ღიმილიდან ტუჩების იერიში გამოკრთა; რა მოხდა ამის მერე, იგი მინდა, ვიცოდე, ამის მერე რა მოხდა?!
37. ქვრივობის რამე ელფერი — მარტოსულობის სამოსი: შეგფერის, მართლა შეგფერის ასე დალილს და დაოსილს.

38. ზის და აბნევს მდულარებას, ე. ი. ტირის, ციხეს მოჰგავს მწუხარებით — არ ეხსნება კბილი.
39. ნუთინუთზე ღამდება, წვეთინვეთზე ივსება, რა იოლად მუღავნდება ფსევდო გაგულისება.
40. რა სიზმარმა უყელა, საზიარო ცხოვრებას: ბიჭობაში ლუგელას ვსვამდით — გემასხვრება.
41. მოსანყენი — სიუჟეტი, კილოკავი — ბებრული, მოქმედება? — ეჰ, ნუ მეტყვი — ბამბის ძაფით შეკრული.
42. უჩინარი ღალღების ხმაში მელანქოლია, შორს — ფშანები, ტალღების ინახავენ ფორიაქს.
43. ტყუილს როგორ შეიძლებს, ვინც სიშორულე არ იცის, დაიხსომე დღეისდღე და თან — რასაც განიცდი.
44. ზღვარზე თამაში... მაღლა ღმერთია, ძირს კაცია და ჯილდო მოკვდავთა; იმედი ძილშიც რო წაერთმიათ, ცხადში აქამდე მოთქმა მომკლავდა.
45. ათასში ერთხელ რო მეზმანება წამი ნეტარი — შემკული ყოვლად, სწორედ ამიტომ მიღირს წამებად, თავის კი არა — ამ წამის მოვლა.
46. შიშს, შემორჩენილს ზღაპრიდან, ბოლომდე რომ ვერ დავშორდით, ეს ნიშნავს — გვინდა, არ გვინდა — შიშისგანა ვართ ნაშობნი.
47. თვალეები მოითხოვენ სივრცეს, სხივიც გადატყდება — ეს არის; ღელის შეტირებას ისმენ, მელოგინესავით მკვნესარის.
48. მემამბოხეთა ღრუბლიან ტევრს ხანდახან მცირეს წავართმევ ჩეროს, თუ ყურს ვუხედნი ამ ლექსით ბევრს და ამის გამო ზოგადად ვმსჯელობ.
49. ჩემს არყოფნაში ვიდგე, ყოფნას ვნატრობდე ჩემსას, ვიდრე, ვიდრე და ვიდრე ბოლო სამსალას შევსვამ.
50. წასვლას აპირებს ხალხის ყაყანში, დასაბამიდან მცირე წილი აქვს, სიზმარში მინდვრის ეტრატს გადაშლის, რომ ცხადში ნუთით გვაზიაროს ცის იდილას.
51. სიკვდილი — თავშესაფარი, სიცოცხლე — ჟამი მშფოთვარე: ყოფნა-არყოფნის ზღაპართი შეჯამებული ორთავე.

ელგუჯა მგელაძე - 70

70 წლისა შესრულდა ქართველი მწერალი და საზოგადო მოღვაწე ელგუჯა ალექსანდრეს ძე მგელაძე. ამის გამო საქართველოს მწერალთა კავშირმა იუბილარს მისალმება გაუგზავნა. მისალმებაში ნათქვამია:

ბატონო ელგუჯა!

ჩვენ ერთგულ თანამოქალაქე! საქართველოს მწერალთა კავშირი, თქვენი მეგობარი ქართველი მწერლები გულითადად მოგესალმებიან ქართული სამწერლო ოჯახის ღირსეულ წევრს და გილოცავენ დაბადების 70 წლისთავს.

ფართო საზოგადოებრიობა თქვენ გიცნობთ, როგორც გამოცდილ პროფესიონალ მეურნეს, რომელიც ძალიან დიდხანს, თითქმის ნახევარი საუკუნის განმავლობაში, პატიოსნად და მუხლჩაუხრელად ემსახურებოდა დედაქალაქს, როგორც მისი ინფრასტრუქტურის განვითარებისა და წინსვლის ერთ-ერთი მესვეურთაგანი, სადა არ გიმუშავიათ. იყავით საბინაო-საექსპლოატაციო ტრესტის მთავარი ინჟინერი და ტრესტის მმართველი, სარემონტო-სამშენებლო სამმართველოს უფროსი, შპს „ბახმაროს“ დამფუძნებელი და გენერალური დირექტორი და ყველგან სიკეთესა და სიყვარულს თესავდით...

მოყვასის სიყვარული და თანადგომა თქვენი სამწერლო საქმიანობის თანამდევ ლაიტმოტივად იქცა. ამის დასტურია თქვენი წიგნები „სახალისო მოგონებები“, „ნაჯახიჩი“, „ცხოვრების გზები“, „დიდებული ადამიანები“ (2 ტომად), რომლებსაც მუდამ ინტერესით ეცნობა მკითხველი. ამ ინტერესს კი ის ხალასი, ცინცხალი იუმორიც განაპირობებს, რითაც სრულად გაჯერებულია თქვენი შემოქმედება. და რაც მთავარია, ამ იუმორს ღვარძლისა და სიძულვილის ნატამალიც არ ურევია.

ცალკე უნდა აღინიშნოს თქვენი წერილები ქართული მწერლობისა და ხელოვნების ისეთ გამოჩენილ წარმომადგენლებზე, როგორიც არიან მაყვალა გონაშვილი, რევაზ მიშველაძე, ენვერ ნიჭარაძე, სოსო სიგუა, თენგიზ უთმელიძე, რევაზ ადამია, ფრიდონ სულაბერიძე, მამა ამირან ამირანაშვილი, ივანე ჯავახიძე...

არაერთი საშვილობილო საქმის ინიციატორი და სულისჩამდგმელი იყავით. სწორედ თქვენი ხელშეწყობით და დახმარებით გამოდიოდა დიდხანს ისეთი პოპულარული გაზეთი, როგორიც „რაეო“ იყო. აქტიურად მონაწილეობდით საქართველოს ტელევიზიის პირველი არხის მიერ განხორციელებულ პროექტებში („მამული“ და „საქართველო არის ესე“). თქვენი უშუალო ჩართულობით ამ არხზე 200-ზე მეტი დოკუმენტური ვიდეოფილმი შეიქმნა...

როგორ შეიძლება, განსაკუთრებით არ გამოვეყოთ თქვენი საქმიანი, მეტად მნიშვნელოვანი ურთიერთობა საქართველოს საპატრიარქოსთან. თქვენ ხომ ხუთასამდე სიუჟეტი მოამზადეთ სხვადასხვა საეკლესიო დღესასწაულზე, შექმენით ვიდეოფილმები საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის, უწმინდესისა და უნეტარესის ილია მეორის ვიზიტებზე უცხოეთში. საქართველოს სულიერ მწყემსს მიუძღვნით სამი სპეციალური ფოტოალბომი, რომლებმაც შეიდასამდე ფოტოსურათი დაიტია.

მართლაც რომ ნაყოფიერი საზოგადო მოღვაწეობას ეწევი. არჩეული ხართ ფაზისის საერო-სამეცნიერო აკადემიის ვიცე-პრეზიდენტად, ტაო-კლარჯეთის სამეცნიერო აკადემიის ვიცე-პრეზიდენტად, იყავით გაზეთ „რაეოს“ დირექტორი...

გვახარებს, რომ თქვენი მწერლური საქმიანობა ნოდარ დუმბაძის სახელობის პრემიით აღინიშნა.

ბატონო ელგუჯა!

კიდევ ერთხელ გულითადად გილოცავთ საიუბილეო თარიღს ღირსეულ მწერალსა და მოქალაქეს, გისურვებთ დიდხანს სიცოცხლეს, ჯანმრთელობას და შემოქმედებით სრულყოფას.

საქართველოს მწერალთა კავშირი

ძვირფასო ელგუჯა!

70 წელი შენთვის ახალგაზრდული ასაკია. ამ აზრზე მაყენებს შენი დაუოკებელი შემოქმედებითი ენერჯია, ხელხვაიანობა, ნიჭიერება, მრავალჟანრიანობა, როგორც შემოქმედისა და ქვეყნის მოვლა-პატრონობის შენეული სტილი. დაუცხრომელი თუ ვინმეზე იტყმის, შენა ხარ, ჩემო ელგუჯა. დიდხანს ამზადებდი თავს იმ მთავარი საქმისთვის, რასაც მწერლობა ჰქვია. კარგად იცოდი, რომ მწერალს დიდი ცხოვრებისეული გამოცდილება და მოვლენებში ღრმად ჩახედვის უნარი სჭირდება. ამიტომ იყო, რომ გხედავდით ხან უწმინდესისა და უნეტარესის გვერდით, ხან ცხენზე ამხედრებულს და საქართველოს ჭიუხების თუ გზა-ბილიკების დამლაშქრავს ჟურნალისტის უბის წიგნაკით ხელში და ხან კინოაპარატის პულტთან, როგორც ოპერატორს და რეჟისორს. ამ უანგარო საქმემ მოიკვა შენი ლამაზი ცხოვრების თითქმის 40 წელი, ხოლო ამ 40-მა წელმა მოგცა საკმაოზე მეტად მძიმე ხურჯინი პატრიარქის შესახებ შექმნილი შენი 50-მდე ფილმისა, უამრავი პუბლიცისტური ნარკვევი და სატელევიზიო გადაცემა და არაერთი პრობლემური სტატია ჩვენს მღელვარე თანამედროვეობაზე.

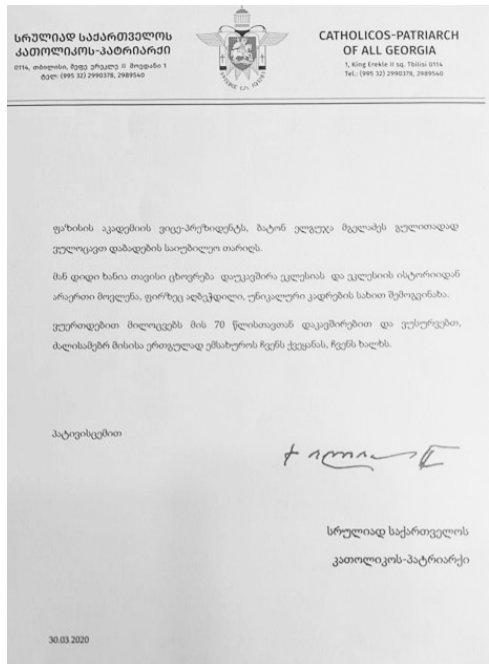
ამ ორი ათეული წლის წინათ მხატვრული პროზისკენ გაგიტაცა შენმა შთაგონებამ და ზედიზედ გამოაქვეყნე თანამედროვეობის თემაზე შექმნილი უაღრესად საინტერესო, ლაღად და იუმორით დაწერილი მოთხრობები. ამ მოთხრობებმა სწრაფად გაიკვალა გზა მკითხველისაკენ და შედეგი ის გახლავთ, რომ შენ უკვე საქართველოს მწერალთა კავშირის ღირსეული წევრი და ნოდარ დუმბაძის პრემიის ლაურეატი ხარ.

არ გამომრჩეს შენი საგამომცემლო საქმიანობა. მკითხველი გულისყურით ელოდება შენს მიერ შედგენილ კრებულებს სერიიდან „დიდებული ადამიანები“. ამ სერიის მაღალპოლიგრაფიულად გამოცემული ორი ტომი უკვე ჩვენს მაგიდაზე დევს.

ჩემო ელგუჯა, ამ სტრიქონებს კორონას მძვინვარების ვითარებაში ვწერ. ღმერთმა ჯანის სიმრთელე და ახალი შთაგონება ნუ მოგაკვლის.

გილოცავ 70-ს.

შენი რევაზ მიშველაძე

მილოცვა

ფაზისის აკადემიის ვიცე-პრეზიდენტს, ბატონ ელგუჯა მგელაძეს გულითადად ვულოცავ დაბადების საიუბილეო თარიღს.

მან დიდი ხანია თავისი ცხოვრება დაუკავშირა ეკლესიას და ეკლესიის ისტორიიდან არაერთი მოვლენა, ფირზეც აღბეჭდილი, უნიკალური კადრების სახით შემოგვინახა.

ვეურობდებით მილოცვებს მის 70 წლისთავთან დაკავშირებით და ვუსურვებთ, ძალისამებრ მისისა ერთგულად ემსახუროს ჩვენს ქვეყანას, ჩვენს ხალხს.

პატივისცემით ილია II სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი

30.03.2020წ

მილოცვა

ელგუჯა მგელაძეს ვიცნობ 2016 წლიდან. იგი ჩემთან მოიყვანა დიდებულმა პიროვნებამ, მოცეკვავემ და ჟურნალისტმა ბატონმა თენგიზ უთმელიძემ.

ბატონმა ელგუჯამ სურვილი გამოთქვა განვერიანებულიყო ფაზისის საერო-სამეცნიერო აკადემიაში. გასაუბრების და სათანადო საბუთების წარმოდგენის შემდეგ 2016 წლის შემოდგომაზე იგი ერთხმად იქნა არჩეული ფაზისის საერო-სამეცნიერო აკადემიის ნამდვილ წევრად, აკადემიკოსად.

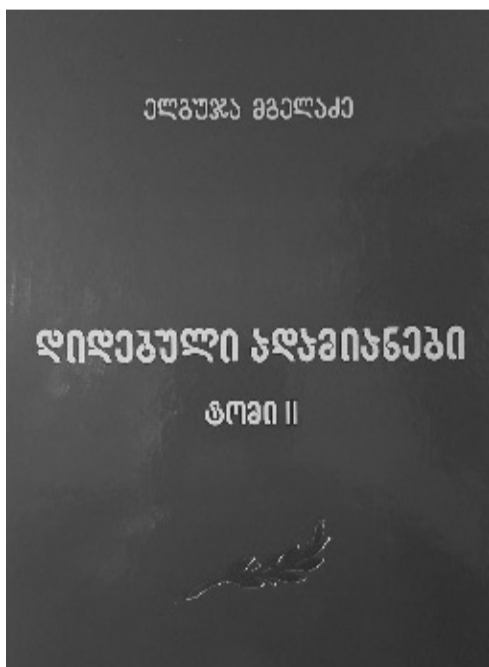
ამის შემდეგ ელგუჯა მგელაძეს საერთოდ არ გაუცდენია აკადემიის არცერთი სხდომა, უფრო მეტიც, თავისი აქტიურობით იგი ყოველთვის გამოირჩეოდა აკადემიის სხდომებზე. მან რამდენჯერმე მოამზადა და აკადემიის წევრებს წარუდგინა ღრმად გააზრებული და მეცნიერულად დადასტურებული მასალები როგორც ფაზისის, ასევე კოლხეთის ისტორიის შესახებ.

მის მიერ მომზადებული ვიდეოფილმები რამდენჯერმე იქნა ნაჩვენები აკადემიის სხდომებზე, რამაც საყოველთაო აღიარება და მოწონება დაიმსახურა.

2019 წლიდან ელგუჯა მგელაძე არჩეულია ფაზისის აკადემიის ვიცე-პრეზიდენტად, ხოლო 2020 წლის დასაწყისიდან იგი დროებით ასრულებს აკადემიის სწავლული მდივნის მოვალეობას.

მინდა გულწრფელად მივულოცო მას დაბადებიდან 70 წელი და ვუსურვო ახალ-ახალი წარმატებები როგორც პირად ისე საზოგადოებრივ საქმიანობაში.

პატივისცემით, ნუგზარ ნადარაია ფაზისის საერო-სამეცნიერო აკადემიის პრეზიდენტი

ნიგნის თარო

ახლახან გამომცემლობა „ლეო“-მ დასტამბა 600 გვერდიანი -4 ფორმატის ნიგნი სათაურით „დიდებული ადამიანები“, ტომი მეორე. ნიგნში 27 ადრესატია. პროექტის და ნიგნის ავტორი, შემდგენელი და გამომცემელია მწერალი ელგუჯა მგელაძე.

ბატონი ელგუჯა ნიგნის წინასიტყვაობაში წერს: „მე ყოველთვის მსურდა, სათანადო პატივი მიმეგო იმ ადამიანებისთვის, ვინც გვერდით მიდგას და მედგა მთელი ჩემი ცხოვრების მანძილზე. მართალია, ბევრი მათგანი ამჟამად ცოცხალი აღარ არის, მაგრამ მათ რჩევებს, მე დღესაც აქტიურად ვიყენებ ცხოვრებაში და როცა რაიმე სერიოზული საკითხი მაქვს გადასაწყვეტი, ყოველთვის ვფიქრობ იმაზე, თუ ამქვეყნად უკვე ვალმოხდილად წასული ჩემი მეგობარი, ან ახლობელი, როგორ გადაწყვეტდა იმ საკითხს და მეც ანალოგიურად ვცდილობ შესაბამისად მოქმედებას.“

მადლობა უფალს იმისთვის, რომ ცხოვრებაში უამრავი დიდებული ადამიანი შემახვედრა, რომელთა ერთ ნაწილს მკითხველი უკვე გაეცნო ნიგნის პირველ ტომში, ხოლო მეორე ნაწილს ახლადგამოსულ II ტომში გთავაზობთ.

ახლადგამოცემული ნიგნი ძვირფასი საჩუქარია როგორც ადრესატთათვის, ისე მათი ახლობლებისთვის, მეგობრებისათვის და ფართო მკითხველისათვის.

დილარ ივარდავა

სინანული და გულახდილობა

ვინ მომისაჯა მე კაცუნებთან
 წუთისოფლის გზის ტანჯვით გალევა?
 მირაჟს სცოდნია ყალბი ცდუნება,
 სულ მაცდურ ძალით რომ მეძალეა!
 ბნელ მავანებთან მყოფმა ნიადაგ
 ვერ გავათეთრე რაც გავაშავე,
 სულ მუდამ როგორ დამაგვიანდა -
 ფრთები საფრენად ველარ გავშალე!
 ნამიერ ამქარს ველარ ვეწყობი -
 მათ ორპირობა დააქვთ ხელობად,
 უდაბნოს სამუშს ვით შევერწყმოდი -
 მათ გვერდით ალში ძალზე ცხელოდა!
 ეს, ალბათ უფრო ბედის ბრალაია -
 არ მწამდა,
 არ მწამს უამი მეფობის,
 მოხვეჭისათვის არ მიწვალაია -
 კვლავ ერთგულების არსში ვეფლობი!
 თუ წავალ ვიცი,
 იტყვის არავინ
 უღალატაო სინდისს და ნამუსს,
 ბოლომდის რწმენით დაუფარავით
 სიკვდილის მერეც ვენუკვი მამულს!
 ისე, თავიდან უნდა განსაჯო,
 კაცითვე არის მდიდარი კაცი,
 ხშირად თავიც კი უნდა დასაჯო,
 რომ არ გაუხდეს საყრდენად მაცილს!
 უნდა ეცადო - ნამით არ მოხვდე
 სცილა-ქარბიდას ნალებს შუა,
 ვიდრე ცოცხალ ხარ -
 ერთხელ რომ მოხველ
 არ დაგიბინდოს სიხარბემ ჭკუა!
 დასაბამიდან ამ კაცუნებთან
 ვჭვრეტ და...
 ვერ ვხვდები დილის თენებას,
 მეფისტოფელი თუ მაცდუნებდა
 ამგვარ სიცოცხლეს
 ღვთით შეჩვენება!

სიმღერის უკვდავება

სინრფელოვნება გრძნობის მომცველი...
 უკვდავთა გზების თანმდევი ჰანგით; -
 მღერალი ვნების ღვთიურ ლოცვებით,
 წლების მანძილზე სიმღერას მარგლის:
 - ყველა ფრინველი ხეზე ზის,
 მწყერი მიწაზე გოგდება...
 ქალი რად გინდა უცხო მხრის?
 დასწულდება, მოკვდება!
 სიმართლეს ქარგავს ეს ოქროპირი, -
 მეხმიანება ლანდი წინაპრის,
 სიმღერაა და თან როგორ ტირის,
 იბრწყინე ჟრჟოლავ, როგორც
 ბრწყინავდი!
 არ აყოლიხარ ცდუნება-მოდას,
 ვინმეს ეხილე უგრძობ ნაფოტად!
 მართალმა ლექსმა ბაჯალლო ზოდად,
 რამდენი წლების ზღვები გასტოპა!
 ბოლომდის დარჩა ხასხასა ფერის
 და ის დღესაც კი -
 ღვთის ნობათია,
 კიდევაც ტირის,
 კიდევაც მღერის
 და ასე წლები წლებზე ათია!
 დარჩა მწყაზარი, პირველყოფილი

და აჟრიალებს ტრფობაზე სევდას;
 მისთვის ჰანგია წუთისოფელი,
 განშორებათა წუხილი, ხედვა!
 ღვთით დალოცვილო,
 კვლავ თრთი ნერვებად,
 არ იცვლები და რჩები იგივე!
 ამიტომაა თავზე გვევლება
 მზე პოეზიის -
 სხივობიბინე!

ვაი, ამაღვარ სიცოცხლეს

ისევ სისინებენ სატანები,
 ხარხარებენ სისხლისმსმელი ვამპირები,
 ვყოფილვართ ჯოჯოხეთის ამტანები,
 ცხოვრებაში - კეთილები ნატურები!
 მკერდზე ირტყამს პოეტი დანას,
 მხატვარი - შუბლში ტყვიას, -
 ხელ და თვალშუა დაინგრა ქვეყანა
 და ბერს ჯერ ვერ შეუტყვიან!
 შიმშილით კვდებიან პოეტები,
 უპატრონოდ - კომპოზიტორები,
 პოლიტიკოსთა,
 მიეთ-მოეთები
 ღირსია ვირის ტვინთან მიტოლების!

ვინ ელის სულის ცხოვნებას,
 როდესაც ასეთი ოხერია ცხოვრება!

სოხუმის დაცემა

რეკვა,
 დარისხვა ზარების...
 ვისმენ წუხილს და გოდებას, -
 ღმერთო!
 ნუთუ რუსს დავნებდით,
 ეს რა ბაღღამი გროვდება?!
 თბილისში ქართველთ ლაშქარი
 ძლეული
 რცხვენით ბრუნდება!
 გაყვირი!
 ხახა გამშრალი -
 პონტოს ზღვა
 უფრო ბრუვდება!

ყავას სვამს
 სარდალი სიონში,
 დაეწყო პარანოია, -
 ქართველთა სიტყვა რიოში
 მსოფლიოს წყევლით მოიარს!

ჩამქალა რწმენა და აღმავრენა

სიყალბის წუმზე გვწვდება ყელამდის,
 ვგავართ უდაბნოს მონამლულ ანჩანს,
 დრო იყო
 საქმით მართლაც ველავდით,
 დღეს კი საშველი არსიდან არ ჩანს!
 თავისუფლება გახდა მირაჟი,
 რაც გვჭირს უთუოდ კლოუნთ წესია!
 დანრეტილი გვაქვს ყოფის ილაჯი
 და ვიმკით იმას, რაც გვითესია!
 ბნელში ჩანთქმულა ყველაფრის რწმენა,
 ცივია გულიც და აღმავრენაც,
 დავმსგავსებულვართ ქეციან მწევარს,
 ჩაშრეტილ თვალით დამდულურულს
 ცრემლად!
 ყოველი დღე ხომ სასტიკად გვდაღავს,
 უფლის შენდობა არ გვეკარება; -
 დააფიქსირა გოლგოთის თაღმა
 ქისტიანულად ჩვენი წამება!

ლალი გულისაშვილი

 გვიან დაუდგა კაპიტალიზმი
 ჩემს ქვეყანას,
 მაგრამ ხომ დაუდგა!
 ქალაქს რა უჭირს,
 აგერ, ჩემს კახეთშიც
 ნამოგორებულან კუნთმაგარი ჯეელები
 ინგლისურნარნერიანი დახლების გვერდით
 და აღარ ახსოვთ,
 რომ შეჭამა თხამ — ვენახი და
 ჟანგმა — თოფი...
 19-ე საუკუნის
 მსხმოიარე ჟურნალ-გაზეთებიც,
 დიდი ხანია, რაც გაბერნდა და
 თვალის ერთი გადავლებით
 ვკითხულობთ ყველგან;
 ვეძებ... ვცვლი... ვყიდი...
 ვყიდი ნაღვლით ან გადარიცხვით...
 ...დადიან ჩემი ქართველები
 უცხო გზებისკენ გაგზირებულნი
 და ვერ ხვდებიან,
 როგორ შეჭამა თხამ — ვენახი,
 და თოფმა — შვილი... მიწამ კი...
 მიწამ დიდი ხანია
 ის ქართველიც შეჭამა,
 სალი კლდეები რომ დაიფიცა,
 არ გავცვლიო...
 ...და მაინც ვეძებთ,
 „ვცვლით, ვყიდულობთ, ვყიდით,
 და არსად არ გვხვდება
 ამგვარი განცხადება;
 „არ ვცვლი ჩემს კეთილმოუნყოფელ ბინას
 სამყაროს გარეუბანში
 სხვის კეთილმოწყობილ სასახლეზე
 მსოფლიოს ცენტრში“...

ქრისტიანს

შენი ტკივილები მე და...
 შენი მწუხარება მე და...
 შენი განსაცდელი მე და...
 შენ მზეები, ყვავილები...
 შენი მოვლით დავიღვლები,
 შენი დარდით ავტირდები,
 ბევრს ვერაფერს დაგპირდები;
 მამულს შეგაყვარებ...
 ჭექა-ქუხილს შეგაფარებ,
 შურს და ღალატს აგაცილებ,
 ბოლოს ხომ შენ გამაცილებ
 ზეცის ბილიკებზე...
 თუ ოდესმე მარტო დარჩი,
 თუკი გერგო ჩემი ბედი,
 არ გაკიცხო შემოქმედი,
 მაღლი უძღვენ უფალს...
 მანამდე კი... შიში ნუ გაქვს,
 შენი მწუხარება მე და...
 შენი განსაცდელი მე და...
 შენ მზეები, ყვავილები...

სანათა

ინათა. სანათა ლოცულობს,
 სანათას ძაძები მოსავს.
 მუხლს იყრის, ჩურჩულებს,
 ცრემლი სდის სანათას,
 ველის შრომანს...
 ინათა. სანათა გმირია,
 ჭრელს კაბას იცვამს და მღერის.
 ყველაზე მაღალი დედაა
 სანათა-ბალახის ღერი...

 ის ცა გახსოვს?
 ის ვარსკვლავი,
 შენამდე რომ მომიძვოდა,
 მტრედს ეჭირა სული ჩემი,
 მოლზე უფლის ძოვდა...
 მამას სევდა ამშვენებდა,
 დედას — ანგელოზის ფრთები...
 ის დღე გახსოვს?
 რად მესიზმრა
 ცასთან ჩამუხლული მთები?...

 კი არ დაგტოვეთ,
 მთვარის შუქში ჩაგსვით ჩიტვიით.
 ნუ გაგვაცოლებ ასეთ მზერას —
 უნდოს, ნაღვლიანს.
 ამ შემოდგომას
 მარტო ჩვენთვის უნდა გაუძლო...
 დაბრუნდები და
 ის სიზმრებიც დაგავინყდება...

 უშენობის ნწუხრი საყდარივით მოჩანს,
 ვინ მოგართმევს ფერმკრთალ,
 გაზაფხულის შრომანს...
 ვის ფეხთაქვეშ გაშლი
 ჯერ გაუმხელ ფიქრებს,
 მოიწყინე, ანდა გენატრები იქნებ...
 გჭირდები და ძახილს
 ველარ მანვდენ ბნელში,
 ვის კალთაში ტირი,
 ბურთგაჩრილი ყელში...
 ველარაფერს გშველი,
 უკვე ისე ბნელა,
 სიყვარულიც ქრება, ნ
 ელა, ნელა, ნელა...

გამოთხოვება

ნახვამდის, ჩემო სიყვარულეო,
 ყველას ერთად გემშვიდობებით...
 ჩვილი ბავშვის უმწეო ხმით
 ტირიხართ ჩემში.
 მე თქვენთან მხოლოდ
 განშორება თუ შემიძლია,
 დაბრუნებით კი,
 აბა, როგორ დაგიბრუნდებით —
 შემლილივით სუფთა და წმინდა
 მივდივარ თქვენგან...
 გფარავდეთ ღმერთი!
 უძვირფასესი შემლილები
 და წმინდანები
 უკან ხომ აღარ ბრუნდებიან,
 მიდიან მხოლოდ...

 სანთელივით მადგას მხრებზე,
 შენი მზე და შენი მთვარე,
 დღეს თუ არა, ხვალ გაგიფენ,
 ფეხქვეშ დარუბანდის კარებს...
 დღეს თუ თავს ვერ შემოგწირავ,
 ხვალ მოგიტან მკერდით ისარს,
 ბაზალეთში შვილს გაგიზრდი,
 რომ მეძებდი, ეგებ ის ვარ...
 სიხარულით დავაკვდები,
 შენთვის მოღერებულ დანას,
 შირაქისკენ ცხვარს დაგიმწყემს,
 მცხეთას მოვმკი პურის ყანას...
 ეკლესიას ავიშენებ,
 რომ მნატრობდი, ეგებ ის ვარ,
 ხნულში ჩავრგავ ყვავილივით,
 მკერდით ნამოღებულ ისარს...

ეთერ ზაქარიძე

ეპიგრამის ოცნება

რომ შემძლებოდა სამშობლოში
 მეთვალა ღამით,
 ცაზე მბრწყინავი ვარსკვლავების
 ნათება მალვით,
 ერთს შევარჩევდი, ფიქრს გავანდობდი,
 დარდს გავანდობდი იმ ერთი წამით.
 თუნდ სულ ცოტა ხნით რომ მენახა
 სამშობლო თვალთ,
 რომ შემძლებოდა უეკლოდ მოწყვეტა
 ვარდის,
 ან იის სურნელში მეგრძნო სურნელი
 დარდის,
 რომ შემძლებოდა სამშობლოს გულზე,
 ერთხელ მაინც დამედო თავი,
 დავეთმობდი მზეს და დავეთმობდი
 მთვარეს,
 განა არ ვიცი, რომ უეკლოდ მოწყვეტილ
 ვარდს
 სურნელი არ აქვს, იოლად ჭკნება და
 ქრება...
 ქალის ბედიც ხომ ასეთია, ტკივილის
 გარეშე,
 საბედნიეროდ, ბავშვიც არ ჩნდება.
 ტირი თუ მღერი... გძულს თუ გიყვარს...
 ყოველივე ეს სიყვარულით ხდება...
 და მაინც, ისევ და ისევ, სამშობლოს
 ვხედავ,
 „ცარცის წრეს“, სადაც ორნი ნენავენ,
 გლეჯენ,
 რაც გულს აღონებს და თოკიც წყდება...
 ბრძოლის ველზე ვინც უგულოდ დგება,
 და ორი ბედშავი სული სასწორზე
 ხვდება...
 ერთი დულს, ახალია და გრძობით ვერ
 ძლება,
 მეორე სული, გამონურული, ბოროტია
 და კვდება,
 სიკეთე გადაწონის და გამარჯვების
 დღეც
 ალბათ ისევ ოცნებებში, სულ მალე
 დგება!

გიორგი ხარაიშვილი

გაზაფხული

ჩვენ მუდამ ასე მარტო ვიქნებით,
 ფიქრით,
 მუსიკით,
 ვისკით,
 სიგარით...
 ჩვენ შორის მუდამ ასე იდგება
 იმ განშორების ლურჯი ტიხარი...
 მონეს ფერები შენც გიმონებდა,
 თავისი წვიმით,
 ტბებით,
 ალერდით...
 მეც მივდიოდი ხოლმე მონესთან
 და შენს სუსტ სხეულს ვუთვალავდი.
 გადავუარეთ თითქოს კალაჰარს,
 ისე დავდნით და ისე დავინვით...
 ხომ ვიცი, ახლა არსად არა ხარ,
 მაგრამ თვალეები გეძებს თავისით...
 ახლა კი წვიმს და სველი ფიქრები,
 იმ გაცხელებულ სიზმრებს მიქარვებს...
 ჩვენ, რა თქმა უნდა, მარტო ვიქნებით
 მარტო,
 მუსიკით,
 ვისკით,
 სიგარით...

მადონა კალანდია (საპოვნელა)

მიყვარხარ!

გულისგულში ჩასასმელო,
 სულისსულში გინახავ,
 უტკბილესო აფხაზეთო,
 დედა ხარ და მიყვარხარ!
 ჩემი თვალის ჩინი ხარ და
 შენით ვხედავ სამყაროს,
 არა, ძალა არ არსებობს
 მე რომ შენგან გამყაროს.
 ჩვენს სიყვარულს რას დააკლებს
 რუსი ან სხვა ნაცია,
 შენი ჭრელი გაზაფხული
 ტანზე კაბად მაცვია.
 მზეც ხარ, მთვარეც, ვარსკვლავებიც,
 ყველა შენში ბინადრობს,
 ვინ არს, თუნდაც ერთხელ გნახა,
 ისევ აღარ გინატროს.
 სულისსულში ჩასასმელო,
 გულისგულში გინახავ,
 უტკბილესო აფხაზეთო,
 დედა ხარ და მიყვარხარ!

ეთერ ზარიძე-ფერაძე

რაც შენ ნახავდი

რა საამური საღამო იყო,
 წყნარად ვისმენდით ერთად ბეთჰოვენს,
 გავიდა წლები ახალგაზრდობის
 და შენს სიყვარულს გამოვეთხოვე.
 მის შემდეგ ბევრი გავიდა წელი,
 ბევრჯერ მოთოვა შორეულ მთებზე,
 მე ისევ თითქოს რაღაცას ველი
 და ძველ სიყვარულს ლექსებში ვეძებ.
 ანმყოფად ვერსად ვერ გავიქეცი,
 ძველი ფიქრებიც ვერ მივატოვე,
 რაც შენ ნახედი, მერე ვიგრძენი,
 რაა დუმილი და სიმარტოვე.

ივეტა პავლიაშვილი-დონნაძე

ლალ ოცნებას გაცრეცია ფერი,
 ღრუბლის ქულა დასთამაშებს ნისლებს,
 მიჭირს აზრებს მოვუყარო თავი,
 რაც ჭაღარა შეერია ფიქრებს.
 ვეფერები შემორჩენილ ანმყოფს,
 დამანაფოს გაზაფხულის კვირტებს,
 მერე რა, რომ დღეს წარსულით

ვცოცხლობ,
 და წარსულით ვაგვირისტებ რითმებს.
 დამაცადეთ ერთი წამღერება -
 იარები მოაშუშოს იქნებ!
 იქნებ კიდევ გამიმართლოს ბედმა,
 გამილიმოს ცრუ იმედით დალილს,
 დამანახოს ის ვარდობის ხანა -
 გაზაფხული იალქნებს რომ გაშლის!

ფიქრია ბროლაშვილი (ფიქო)

ბილიკი შენაფდე

არ გაქვს უფლება არ აპატიო,
 მოყვასს ჩადენილი ცოდვები,
 თავად უფალს სთხოვდი შენდობას,
 ღამეს ათევი გოდებით.
 თუკი სინანული მასში გაიღვიძებს,
 ცრემლით აევსება თვალეები,
 თავი დაუკარ და გაუღიმე,
 სულს ნუ გაუტანჯავ წვალებით.
 ჩვენი დათესილი სიკეთით,
 სულის იარები ვინამლოთ,
 სამოთხის კართან რომ მივიდეთ,
 შენდობა უნდა ვისწავლოთ!

გელა ბუილიშვილი

ახალი რვაუღიდან...

ემმა! შავ თვალთა კრთომამ,
 მე ამიბორგა სული,
 შენს ახლოს ასე თრთოლამ,
 ღამის მომიკლას გული,
 ვერ გავეყარე ფიქრებს
 დღემუდამ შენზე მოხრობელთ,
 კვლავ ველოდები ფიქრებს,
 ისე ვით მახარობლებს.
 ფიქრებსა და ოცნებებში ჩავეფალი,
 ქუჩებში ჰქრის თეთრი გაზაფხულის ქარი.
 ემმა!-- აღმოხდა ბაგეთ,
 ემმა!-- აღმოხდა გულსაც,
 ოცნებავ, მითხარ-არგე
 შენ ამ გულს დადაგულსა?!
 ემმა შავ თვალთა კრთომამ,
 ემმა შავ თვალთა კრთომამ,
 ემმა შენს ახლოს თრთოლამ,
 ემმა! შენს ახლოს თრთოლამ....

ნანული მეტრეველი

ბალადა პირველ სიყვარულზე

ნახე პირველად და შენი გული,
 ჩქერზე შემდგარი ბორბალივით,
 შეაბარბაცა. ხვდებოდი შემდეგ...
 ის ჰგავდა წვიმას, რომლისთვისაც
 ხატებს სწირავენ და შესცქერიან
 შიშამდგარი თვალეებით სავსე
 სუნთქვით შეორთქლილ
 ფანჯრებიდან, წყლების ნიაღვრებს...
 მოვიდა ღამით და მოგეჩვენა,
 მთვარე ჰგავდა პირნათელ ყივჩაღს.
 სუსტი თითები ააფარე სახეზე ხმლებად.
 ნავიდა შენგან... აღიონმა მოგტაცა ფერი,
 შვლის თვალეებს სევდა შეეჩვია ამაყ
 ქალისას.

ელისო ქიტიაშვილი

თავისუფლებას ვეძმეთ,
 ფარად მზესავით გვფარავს,
 თავისუფლება ერებს
 მტკიცე სიცოცხლის დარად.

თანასწორობა ერთა
 ანთებს სიხარულს ძლიერს,
 დიდი ილიას ხელთა
 გვმატებს მოსავთა იერს.

თითქოს ადამსი სუნთქავს,
 ვუდრო ვილსონი შეგნის,
 სულ სხვა ცხოვრება სურდათ,
 სულ სხვა მომავლის ფრთებით.

თანასწორობა ერებს,
 მტკიცე სიცოცხლის დარად,
 თავისუფლება ერებს,
 თავისუფლება მარად.

ლალი ელენე ლაზაშვილი

სვანეთის მთავს

სვანეთის კალთებზე ნისლი განოლილა,
 მისი სილამაზე ზეცას აბარია,
 ჩუმად ჩურჩულებენ უშბა და თეთნულდი,
 მთებზე ლოცულობსო ჩვენი ღამარია.

შხარა და უშგული თეთრად ირთვებიან,
 ბალახს შერჩენია დილის ნამის კვალი,
 ქედნის ღულუნია მათი იავნანა,
 მწვანედ მობიბინე დალის ნატერფალი...

სიყვარულის კოშკი მზის სხივს ეფიცება,
 მწვერვალეებზე თოვლის დიდი საფარია,
 მოდის, ღილაშუენ, მოდის, ღილაშუენ,
 გალობს სიყვარულით, თურმე, ღამარია!

მკრთალი სანთლის ალი ქედებს ეფერება,
 მთებში გაფანტული ფიქრებს აჰყოლია,
 თურმე, მიაგული აღარ ელოდება,
 ოტიასთან ერთად ცისკენ გაჰყოლია...

...კოშკის ჩრდილებს ქარი ნაზად
 აქანავებს
 და სვანები დამღერიან ენლილე და
 ლილეო,
 აქ, ამ ღამაზე მხარეში, ყვავილების
 თარეშში,
 თურმე, ღმერთმა ააგო სიყვარულის
 მღვიმეო.

შეხეთ, ლექსში აგორდა სვანურ მთებზე
 ნამღერი,
 როგორ ცვივა კლდეებზე მზის სხივების
 ნამქერი,
 უშგული ვერ მშვიდდება, ისმის ქარში
 ძახილი,
 აილამა, ლალვერი, აილამა, ლალვერი!

საქართველოს მთებია, მთები სუნთქავს
 ღამეში,
 ეს, სვანები მღერიან, ენლილე და ლილეო,
 აქ, ამ ღამაზე მხარეში, ყვავილების
 თარეშში,
 თურმე ღმერთმა ააგო სიყვარულის
 მღვიმეო!

ქეთევან ნადირაძე-ყოჩიაშვილი

საქართველოვ!

სიყვარული უკვდავების ხიდია და
 მარადმწვანედ ყოფნას მუდამ შეძლებს,
 ვინც ამ გზაზე გაიარა, იღიანდა,
 ალბათ მიტომ მოვალნიეთ დღემდე.
 საქართველოვ, ამისთანა უწყვეტ ძაფით
 მინდა, შეეკრა შენი ყველა მხარე.
 დაგიბრუნდეს სიტკბო, სითბო ბუმერანგით
 ასმაგად და ათასმაგად სავსე.
 ოქროს სიმზე გაქვს ასხმული მარგალიტის
 ყველა კუთხე, მტკაველი და მინა.
 მზის გზავნილი ქარვისფერი გადგას სხივი,
 ოდითგანვე შენს მკერდზე რომ იწვა.
 გაღვივდება, გავრცელდება შენი სითბო,
 აფეთქდება ვულკანივით ერთ დღეს.
 სიყვარული ქვამაც უნდა შეისმინოს,
 სიყვარული შეუძლებელს შეძლებს.
 უკვდავების ვარდის სუნი ასდის სხეულს,
 ყოველთვის რომ ფიანდაზად გაფენს.
 დაგინახავ აყვავებულს, გაბრწყინებულს
 სიკეთით და სიტკბოებით სავსეს.
 სიყვარული უკვდავების ხიდია და
 ალბათ მიტომ მოვალნიეთ დღემდე.
 ვინც ამ გზაზე გაიარა, იღიანდა,
 მარადმწვანედ ყოფნას ამ გზით შეძლებთ.

თემურ ფანჯიკიძე

ფ ლ ი რ ტ ი

ახლა, როცა ბავშვები, ახალგაზრდები ან თუნდაც ძველი თაობის წარმომადგენლები ხელში აიღებენ მობილურ ტელეფონს, ლეპტოპს, ან სულაც კომპიუტერს მიუჯდებიან და ერთმანეთს უგზავნიან ესემესებს: ხან თავის, ხან სხვის აზრებს, ნაირნაირ ფოტოებს, ვიდეოებს, ყვავილების თაიგულებს, გულებს და ვინ იცის კიდევ რაღას არა, ძველი დრო მახსენდება, როდესაც ასეთი საშუალებები არ არსებობდა, მაგრამ ერთმანეთთან ურთიერთობას რაღაცით მაინც ვახერხებდით.

ერთ ძველ ამბავს მოგიყვებით: ახალი გასტუდენტებული ვიყავი, უნივერსიტეტში ლოგიკის ლექციაზე ვიჯექი, გვერდით მშვენიერი თანაკურსელი გოგონა მეჯდა, რომელთანაც დასვენებაზე საუბარი ვერ მოვათავებ და ლექციაზეც გავაგრძელებ. ლექტორმა ერთხელ მოგვცა შენიშვნა: „ხელს მიშლითო!“ მეორედ, და რომ აღარ გავჩერდით „საუკეთესო დახასიათებით“: „თქვენგან ხალხი არ გამოვალ!“ გარეთ გამოგვისტუმრა.

ცუდი ამინდი იდგა, წვიმა და, ციოდა, ამიტომ შორს არ წავსულვართ. იქვე დერეფანში დადგმულ მერხზე ჩამოვჯექით და ფლირტის თამაში დავიწყეთ. ფლირტი, მოგესხენებათ, სალონური თამაშია, რომელიც ძველ თაობას კარგად ახსოვს. ცალკეულ ბარათებზე ყვავილების სახელებია დანერჩილი და შემდეგ სასაუბრო ტექსტი წერია, რომელიც პარტნიორს უნდა გაუგზავნო. ამოცანა იმაში მდგომარეობს, რომ მონახო ისეთი ტექსტი, რომელიც შენს ნაფიქრს და სათქმელს გამოხატავს და მან კი ასეთივე წესით უნდა გიპასუხო. . ზოგ შემთხვევაში, იქ, ისეთი თამაში აზრებია დანერჩილი, რომლის თქმაც პირად საუბარში მოგერიდება. ფლირტი, ფლირტობა ერთგვარ, მსუბუქ არშიყობას ჰგავს, რომლის დროსაც პარტნიორს შენს მოწონებას და სიმპატიას უმხელ...

ფლირტზე დასახელებული ზოგი ყვავილის არსებობა სწორედ მაშინ გავიგე: ვარდსა და იაზე, ყაყაჩოზე, გვირილაზე, ენძელაზე, ნარგიზზე, სვიაზე, შროშანაზე, იასამანზე, მიხაკზე არაფერს ვამბობ, ესენი ვიცოდი, მაგრამ ისეთი ყვავილები როგორიცაა: არღვანა, ჟუნჭრუკო, სოსანი, არჯაკელი, ხაშხაში და ზოგიერთი სხვა მაშინ პირველად აღმოვაჩინე.

ჩემი დიალოგი ნარგიზით დავიწყე: „თქვენ მშვენივრად გამოიყურებით!“ რაზედაც პარტნიორმა არღვანათი მიპასუხა: „შესაძლებელია!“

არ დავახანე და პირდაპირ საქმეზე გადავედი— ჟუნჭრუკო: „შეყვარებული თუ გყავს?“ ენძელათი მრავალმნიშვნელოვნად მიპასუხა: „მე არავინ

მყავს, ისეთი, რომ გულის ნადები გაეფუზიარო!...“

ახლა შროშანათი მივმართე: „მე თქვენ მომწონხართ!“

ხაშხაში გამომიგზავნა: „არა მჯერაო!“ და ზედ ყაყაჩოც მოაყოლა: „თქვენ ჩემით თავს ირთობთ!“

მე სუმბულით ისევ სერიოზულ მოწონებასა და სიყვარულზე ჩამოვუგდე სიტყვა: „ოჯახზე რას ფიქრობთქო?“ მან კი სვიათი მიპასუხა და იმედი სულ გადამიწურა: „მეგობრობის მეტს ვერაფერს შემოგთავაზებთო!“...

ისევ იერიშზე მინდოდა გადასვლა, რადგან იელში ამოვიკითხე, რომ: „ერთი გაბედული ნაბიჯი და გამარჯვება თქვენიაო!“ მაგრამ, ამ დროს, შუა თამაშში ჩაფლულთ, უნივერსიტეტის პრორექტორი გრიშა ხავთასი დაგვადგა თავზე, რომელიც სიმკაცრით იყო განთქმული და რომ იტყვიან, ფაქტზე დაგვიჭირა: „ამ შუა ლექციაზე დერეფანში რა გინდათ და რას აკეთებთქო?!“...

პირველკურსელები ვიყავით და ძალზე შევშინდით. დიდი მუქარით ჩაგვიყვანა რექტორატში, სადაც თურმე სხდომა უნდა ჩატარებულიყო და რექტორის მისაღები პროფესორ-მასწავლებლებით იყო სავსე. ბატონმა გრიშამ იქ შეკრებილებს აღშფოთებით გამოუცხადა: ეს ორი ახალგაზრდა უსაქმური ლექციას აცდენდა და დერეფანში აზარტული თამაშით იყვნენ გართულიო. სხვებმა იკითხეს რა აზარტულ თამაშს თამაშობდნენო: კამათლებს აგორებდნენ, ბანქოს თამაშობდნენ თუ სხვა რამესო? რომ გაიგეს ფლირტით ერთობოდნენო, აფხუკუნდნენ, ღიმილი ვეღარ დამალეს, მაგრამ გრიშას განწყენებას მოერიდნენ და ზომიერად შეგვჯორეს— „ეს როგორ შეიძლებაო!“ ფლირტი, როგორც მამხილებელი ნივთმტკიცება, ჩამოგვართვეს. ჩვენ კი ზეპირი საყვედური გვაკმარეს და პირობაც დაგვადებინეს, რომ ლექციის დროს ფლირტს მეტს აღარ გავეკარებოდით. ...

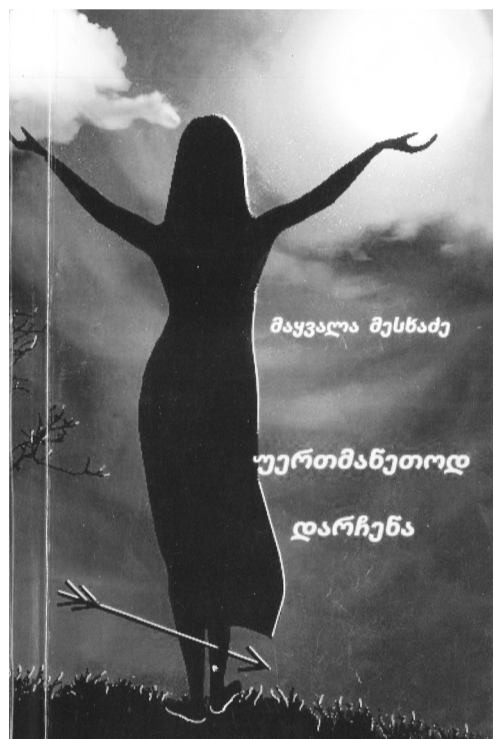
და მართლაც, მეტი აღარც გვითამაშია, რადგან, ჯერ ერთი, აღარ გვქონდა, და მეორეც, საკმაოდ გავთამამდით და კომუნიკაციის უფრო მოხერხებული ხერხები ავირჩიეთ. მოწონებული ქალიშვილისთვის რომ სიმპატია და გრძობები გავგემხილა სულაც აღარ გვჭირდებოდა ფლირტი.

.შ. ასე იყო ეს ამბავი. ისე, ახლა რომ ვიგონებ და ვახანალიზებ, იმ დასკვნამდე მივდივარ, რომ ბატონი გრიშა ცამდე მართალი იყო! სწორედ აზარტული თამაშით ვიყავით დაკავებული. აბა, რომელი ბანქოს თამაში ან ზარის გაგორება შეედრება აზარტულობით ლამაზ გოგოსთან ურთიერთობას, ფლირტის თამაშს და თავის მოწონებას?... ნეტავ იმ დროს!... ნეტავ იმ დროს!...

როცა ლოცვები ლაქსად იქცევა

„დედაკაცი ბურჯი იყო ჩვენი მამულისა“ - ბრძანებს ილია ჭავჭავაძე. მართლაც გამორჩეულად ძლიერია ქართველი ქალი. მისი სულის სიმტკიცე სხვადასხვა ეპოქაში სხვადასხვანაირად გამოიკვეთა: - რწმენის სიმტკიცეში, ოჯახის გაძლიერებაში, შვილების გმირებად აღზრდაში, სამშობლოსათვის თავდადებაში.

ახალმა ეპოქამ კიდევ ერთხელ დაგვანახა ქართველ ქალთა გაუტყეხელი ბუნება. როცა საქართველოს ცას კაენის ჩრდილმა გადაუარა, როცა ძმათამკვლელმა ომმა და გარეშე მტერთა სივერანემ დააძაბუნა საფი-

ცარი საქართველო, როცა ქვეყანას სილატაკემ დარია ხელი, ქართველმა ქალმა სამუშაოდ უცხოეთს მიაშურა, ოჯახის, შვილების, ახლობლების გადასარჩენად.

მაცვალა მესხაძე ახლობლებისათვის თავდადებული და სულით გაუტყეხავი, კეთილი ბუნების ადამიანია, სიმართლისათვის მებრძოლი და ქართული სიტყვის დიდი ქომაგი. საბერძნეთში ცხოვრობს და დღენიადაგ საქართველოზე ლოცულობს, ამ ლოცვებს ლექსებად, შეგონებებად აქცევს.

„უერთმანეთოდ დარჩენა“ - ასე ჰქვია მის ახალ კრებულს. კარგად იცის პოეტმა ქალბატონმა, თუ რა ძნელია ახლობლების, მეგობრების გარეშე ცხოვრება, როგორ ტკივილიანია სხვის მიწაზე გათენებული დღეები:

„ბები, მიკითხე ზღაპრები, დედი, მიმღერე ნანაო, გთხოვთ, დაგვიბრუნოთ ოჯახში, ერთობის ტკბილი ხანაო... კაცებს დახურეთ კვლავ ქუდი, აუმოქმედეთ მარჯვენა, რაღაც უცნაურს გვიქადის, უერთმანეთოდ დარჩენა...“

წიგნში არაერთი საბავშვო ლექსიცაა შესული.

ვაჟა-ფშაველა წერდა: „ვინც ბალებს კეთილგონივრულად ზრდის, იგია აღმზრდელი და გამაბედნიერებელი ერისა, ვინაიდან სიყრმის დროს დათესილი კეთილი თესლი, დიდობაში უხვად გამოიღებს ნაყოფს“.

მაცვალა მესხაძის ლექსები სწორედ ის კეთილი ნერგია, ხვალისდელი საქართველოსთვის რომ შრიალებს.

ვუსურვებ ქალბატონ მაცვალას შემოქმედებით წარმატებას და საფიციარ მამულში ბედნიერად დაბრუნებას, მის ახალ წიგნს კი მკითხველის სიყვარულს.

მაცვალა გონაშვილი საქართველოს მწერალთა კავშირის თავმჯდომარე

იანელ კოჭლამაზაშვილი

მე მოვდიოდი ყველა მხრიდან, ყველა კუთხიდან. ციდან, მიწიდან, ჰაერიდან და უჩემობის სიცარიელეს ავსებდა ლექსი, მონატრების თავშესაფარი. მე მოვყვებოდი ქართულ სიტყვას, სუნთქვას მიწისას და ინთებოდნენ დარბაზები სისავსით ჩემით. მხრებზე შალით, თავზე ჩიხტის თავისსაფარით, უცხო მხარეს ვამკობდი შარმით, ხიბლით ქართულით. ბრწყინავდა ზეცა, ვით უფლისციხე, ვავსებდი სივრცეს უქართველოს, ვაგებდი ციხეს ვნების ძაფებით, უსამშობლო დღეების სუნთქვას, შთავებერე სული უფლისმაგვარი.

ბაში-არუკი

აკაკი წერეთელი

აკაკი წერეთლის ბანიალური სვლა

„ბაში-არუკი“ ყველამ იცით, მაგრამ რატომღაც არ ვუკვირდებით მის დედა აზრს. აკაკიმ „ბაში-არუკით“ უდიდესი გავლენა მოახდინა საერთო ქართულ ეროვნულ კოლექტიურ ცნობიერებაზე. რუსეთმა რომ აღწერა ჩაატარა, შეგნებულად გრაფა ეროვნებაში იმერელი ცალკე ერთად გამოიყო და ისედაც დაქუცმაცებული საქართველო ორ გუბერნიად არათუ დაყო, საქართველო დაანანევრა, როგორც კი შეეძლო. ვიმეორებ, მათ შორის იმერელი ცალკე გამოიყო და საქართველო ლამის დააჯერა, რომ აღმოსავლეთ საქართველო სხვა იყო, ხოლო დასავლეთ საქართველო - სხვა! საჭირო იყო უძლიერესი სვლა, რომ ეს ვერაგული განზრახვა უკუგდებული და მოგერიებული ყოფილიყო. სწორედ ამიტომ დაინერა „ბაში-არუკი“. დააკვირდით, იმერეთიდან ჩამოდის ახალგაზრდა ვაჟკაცი, რათა მონაწილეობა მიიღოს ქართლ-კახეთის აჯანყებაში, სპარსეთის წინააღმდეგ! რა გამოდის, გამოდის ის, რომ „ბაში-არუკი“ ერთიანი საქართველოსთვის იბრძვის, რომ არავითარი ერი-იმერელი, მეგრელი, გურული, ქართლელი, კახელი და სხვანი არ არსებობს, არსებობს დანანევრებული საქართველო და მისი გაერთიანებისთვის ჩამოდიან იმერეთიდან, რათა მონაწილეობა მიიღონ ერთიანი საქართველოს კვლავაც აღორძინებაში და მის გადარჩენაში, ის კი არადა სპარსეთში გადახვენილ ქართველებსაც ახსენებენ, ვისი გორისანი არიან და ერთიანი ძალით ქართველები ამარცხებენ მტერს და იმარჯვებენ. ამ რომანმა უდიდესი გავლენა მოახდინა ქართულ ცნობიერებაზე და არაცნობიერებაზე, ხოლო ფილმის გამოსვლის შემდეგ ერთნაირი აღტკინებით გაერთიანდა მთელი ლამის ასიმილირებული საქართველო! და თუ დღეს ერთნი ვართ, ეს აკაკი წერეთლის უდიდესი დამსახურებაცაა და უდიდესი მადლობა მას.

ნოდარ კობერიძე

შემაჯავრობით კავშირთა ხელმძღვანელების საყურადღებოდ სარიტუალო ცირკულიარი

მოგესხენებით, 2018 წლის 10 ნოემბერს მახათას მთაზე გაიხსნა მწერალთა და საზოგადო მოღვაწეთა პანთეონი

- შემოქმედებით კავშირთა ხელმძღვანელებს უფლება ეძლევათ თბილისის მერიაში წარმოადგინონ პანთეონში დასაკრძალ მოღვაწეთა კანდიდატურები.
გთხოვთ, მხედველობაში მიიღოთ შემდეგი კრიტერიუმები:
საქართველოს მწერალთა კავშირის წევრისათვის:
1. განსვენებული უნდა იყოს რუსთაველის, ან სახელმწიფო, ან ილია ჭავჭავაძის ან ვაჟა ფშაველას პრემიის ლაურეატი;
2. უნდა იყოს ქვეშარიტი საზოგადო მოღვაწე;
3. ცნობილი ქართველი მკითხველისათვის, როგორც თავისი შემოქმედებით, ისე პიროვნებით;
4. მისი ნაწარმოებები თარგმნილი უნდა იყოს რომელიმე ერთ უცხო ენაზე მაინც;
5. მის შემოქმედებაზე ცენტრალურ ლიტერატურულ პრესაში დაბეჭდილი უნდა იყოს ოცამდე ლიტერატურულ-კრიტიკული სტატია ან 1 ნიგნი მაინც;
6. მისი შემოქმედება უნდა შეიცავდეს ხაზგასასმელ სიახლეს ჟანრული ან მხატვრულ-თემატური თვალსაზრისით.

ჯაბა ქვლივიძე (ბერიკაცი)

საქართველო ჩვენი ტკივილია

რუსთაველის გამზირს ჩაფიქრებული მივუყვებოდი. თითქოს ვგრძნობდი, ყველა საუკუნის დიდი მგოსნის სულის ტკივილს, ქართველი კაცის გასაჭირს, სევდას, წუხილს, ვხედავდი მათ დაღვრემილ სახეებს, უნუგემო-

ბას, მახსენდებოდა წარსულის ტრაგიკული დღეები, 9 აპრილი, დარბევა, ნგრევა, ძმათა სისხლისღვრა. სულ სხვა იყო ადრინდელი რუსთაველის გამზირი. მხიარული, სიცოცხლითა და სიყვარულით სავსე, ფოთლების შრიალი, ახალგაზრდების სიცილ-კისკისი, შეხვედრები, შეკრებები, ურთიერთპატივისცემა. უხაროდათ ერთმანეთის ნახვა, ერთად სეირნობა გვერდიგვერდ დგომა. ახლა კი...

გამზირის ბოლოს ძაძით შემოსილი ქალი მოწყალებას თხოულობდა. ახლოს მივედი, დავაკვირდი, გულზე მიმაგრებული სურათიდან ოციოდე წლის სამხედროფორმიანი ბიჭი იღიმებოდა. ქალაღდის ფული ჩავუდე და ხელი ხელზე მოვუჭირე სანუგეშოდ. აკანკალებული ხელით გამოხატა მადლიერების გრძნობა. შევატყვე, ტიროდა გმირი ვაჟკაცის დედა. ფიქრებს გავუყვი, განა არსებობს ქვეყნად დედა, რომელსაც თავისი გმირი შვილით არ ეამაყოს. დიახ, ეს შავოსანი, ძაძით შემოსილი დედაც ამაყობდა თავისი შვილით, შვილით და არა ქვეყნით. ვაი, სირცხვილო!

„განთიადი“ კვლავ მინდა

ეპიდემია მარტო ქვეყნის ჯანმრთელობას კი არა, საერთო ეროვნულ განწყობილებასაც შეეხო. თითქოსდა ქვეყანა გაჩერდა. ქართველ მწერალთა ზარისხმევა მინელდა, ტელევიზორს მიჯაჭვული ხალხი კოვიდინფიცირებულითა თითებზე დათვლით და პოლიტიკოსთა ურთიერთ ბნენა-ბნენის ყურებითა იყო გართული.

რაც ყველაზე სამწუხაროა, შეჩერდა ქართველი მწერლის ერთადერთი ტრიბუნა - ლიტერატურული პრესა. უკანასკნელი სამი-ოთხი თვის განმავლობაში ერთადერთი ლიტერატურული ჟურნალია ფეთქავდა და იმედის ხმას გამოსცემდა. ეს ჟურნალი ქუთაისში გამომავალი ქართველ მწერალთა სახელოვანი ორგანო, ჟურნალი „განთიადი“ გახლავთ.

უკვე გამოვიდა და მკითხველებს დაურიგდათ „განთიადის“ 2020 წლის 6 ნომერი.

აფერუმ, „განთიადის“ რედაქტორს ავთანდილ ყურაშვილს პასუხისმგებლობისა და ქართული მწერლობის წინაშე დიდი ეროვნული ღვაწლისათვის.

ალექსი ბოლქვაძე

ალავერი

თავს ბევრი ომი გადახდა, მოხვდა ქვა, ტყვია, ისარი, მაინც დგას, როგორც ბერმუხა, ათას ოთხასი წლის არი.

ვუცქერთ ხატს წმინდა გიორგის, ბრწყინვალეს ძვირფას ქვებითა, ნეტა, ვინ როგორ მოხატა, რა ოქროს კალმით, ხელითა?!

საქართველოს მწერალთა კავშირი და „მწერლის გაზეთის“ რედაქცია მწუხარებას გამოთქვამენ მწერალ გურამ გვაგუიძის გარდაცვალების გამო და თანაუგრძნობენ განსვენებულის ოჯახს

საქართველოს მწერალთა კავშირი და „მწერლის გაზეთის“ რედაქცია მწუხარებას გამოთქვამენ მწერალ მურმან თავდოშვილის მეუღლის მზია ტულუშის გარდაცვალების გამო

საქართველოს მწერალთა კავშირი და „მწერლის გაზეთის“ რედაქცია მწუხარებას გამოთქვამენ მწერალ სერგო წერეთლის გარდაცვალების გამო და თანაუგრძნობენ განსვენებულის ოჯახს

საქართველოს მწერალთა კავშირი და „მწერლის გაზეთის“ რედაქცია მწუხარებას გამოთქვამენ მწერალ ლევან გვიტაძის გარდაცვალების გამო და თანაუგრძნობენ განსვენებულის ოჯახს